

51632

SZÍNHÁZI ÉLET

SZERKESZTI INCZE SÁNDOR

IVÁNFY JENŐ

1110.

SZÉKELY
ALAPÁR
BUDAPEST

VILÉVFOLYAM | 1916 SZEPT. 27-TŐL OKTÓBER 4-IG | 39. SZÁM
EGYES SZÁM ÁRA 1 KOR 20f.

SIMONYI MÁRIA
-Margit asszony-
„EGY FÉRJ AKI MINDENT TUD”

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

kotta-melléklettel:

Budapesten és vidéken

Egész évre . . . 50.— K

Félévre . . . 25.— K

Negyedévre . . 12.50 K

00

Egy szám ára:

Budapesten és
vidéken . . . K 1.20

SZINHÁZI ÉLET

ILLUSZTRÁLT SZINHÁZI,
MŰVÉSZETI ÉS MOZI HETILAP

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL

Hirdetések mm.
sora 1 kor. 50 fill.Szerkesztőség:
Erzsébet-körút 24
Telefon 34-97Kiadóhivatal:
Erzsébet-körút 29
Telefon 9-18A jegypénztár száma:
74-66

Felelős szerkesztő INCZE SÁNDOR

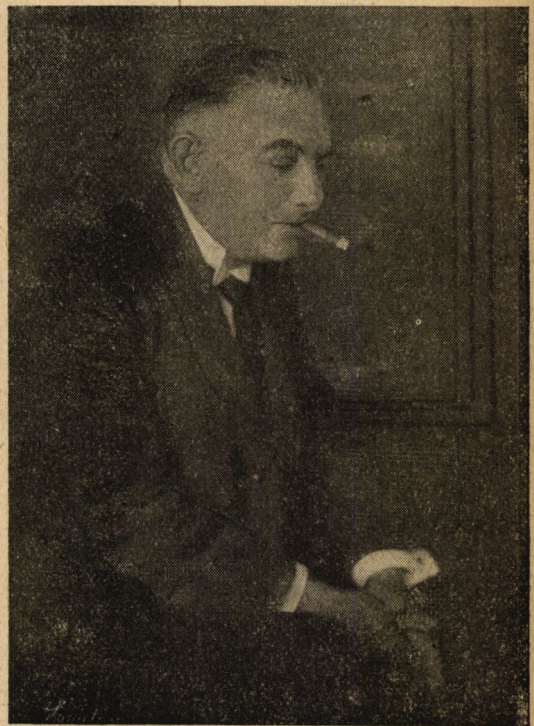

Ivánfi Jenő
Ira: "romány Deszö"

Ivánfi Jenő pályafutása, erkölcsi értelemben szólván, a legszebb és legtanulságosabb példáját nyújtja művészi hitnek és rajongásnak. Mindjárt azzal kell kezdenem, hogy ez a tiszta hit és rajongás ugyszólván tülemelte Ivánfit a színészi pálya minden hivságain és csakugyan ott kell keresni és megfigyelni őt, azokon a mobilis magaslatokon, ahol az ember — az embert csodálja. Művészi egyéniségét analizálva alig tudom elválasztani az embert a színésztől s a színészt attól a rajongótól, aki kötelességtudása érzésével úgy jön végig huszonötéztendő útján a magyar színészet legszebb tradícióiban, hogy emberi lelke, hite és szerelme érintetlen maradt.

Holott Ivánfinak igen nagy küzdelmei voltak. Emlékszem pályája kezdetén azokra a felejthetetlen párisi napokra, amikor nélkülözéseiből, sőt olykor nyomorából is mindig kiválasztotta a reménye, az önbizalma s a hite gyöngyét, mely csillogott. Abban a Párisban, ahol mint egy nagy máglyán, csak szította fiatal lelkének hevét, s ahol olthatatlan ragaszkodással kísérte egy nagy kollégáját aki mintaképe is volt, soha egy pillanatra meg nem tántorodott gyönyörű hitében, mely egész pályáján keresztül vezérlő csillaga volt. Nem hogy tanult a franciáktól, de ösztönszerűen azt az izzó lelkesedést szűrte át magába a párisi szín-

házak légköreiben, mely aztán itthon arra az erkölcsi alapra terelte, ami, valljuk be, ritka a színészi etikában. Amit évenként át Párisban és Londonban tanult,

IVANFI JENŐ

Landau felv.

harmonikusan egyesítette a maga művészi egyéniségével és színészi studiumait finom emberi emlékeken szőtte át. Ivánfi hangjában, megjelenésében, egyéni kedvességében, szinte gyermekes fiatalságában olykor, egész művészi jellegzettségében még visszacsengenek azok a kedves párisi reminiscenciák, kis hotelszobákban való szavalgatások és színjátások, melyek nyilván felejthetetlen emlékei ugy neki, mint nekem is, aki ez ifjúkori viszontagságokat megosztottam vele. Én láttam ezt a nagyszerű színészt, amint Ruy Blas öt felvonását üres gyomorral hallgatta végig és fiatal szemében az elragadtatás tüze mellett az éhség kínja is fénylett. Mert ezekben a gyönyörű időkben, fiatalságban és reményekben, a fájdalomnak is csak fénye volt. Holott minden fájdalmat, minden magányt és hontalanságot Ivánfi narkotizálni tudott a színészetért való ösztönös szerelmével. Sohasem ismert csüggedést, vagy bánatot. Mint egy óceánon túl az örökös tüzeket, úgy látta a maga jövőjét, megingathatatlan és törhetetlen a legkeserűbb percekben is. Aztán, míg művészi szentelítése a végsőkig kifejlődött, volt itt

egy lelki folyamat, mely a maga ereje hevével nagyszerűen fölkonstruált egy ideált. S ehez az ideálhoz örökkön hű maradt. Az igazi művészetet ott látta a görög tragédiák magaslatán, minden művészetek csúcán s azokban az emberi ábrázolásokban, melyek szobrászattól, festészetből és zenéből csak kölcsön kérnek és önmagukban válnak ledöntetetlen bálványokká. Papok és szerzetesek érzik csak talán ezt az olthatatlan ragaszkodást dogmákhoz és hitelvekhez. Huszöthöteven keresztül, a Nemzeti Színházhoz való érkezésének első percétől fogva, a saját emberi vágyain és gondojain túl, talán sohasem volt egy gondolata, ami nem a színházé lett volna, egy szerelme más, mint ami a színpadhoz kötötte. Mint színész, mint rendező, egyazon kötelességtudással végezte feladatát, amelynek ez az emberi hit és meggyőződés igazi erkölcsi értéket adott. Egész életfelfogása, világ- és emberszemlélete a színház és színjátás prizmáin tükröződött vissza és egyéniségét földiszította a legritkább színekkel. Ivánfi Jenő azokból a ritka emberekből való, akik csakugyan érezték, hogy élnek,

Ivánfi Holofermes, Boszorkány és Uriember (1894-ben) szerepeiben

mert dolgoztak és mert munkájukat áthevítették egy rajongó lélek minden tüzével. Innen van, hogy hosszas küzdelmei után mindenkit legyőzött. Innen van, hogy hitének és meggyőződésének szuggesztív ereje leszerelte minden ellenségét. Innen van, hogy egész élete ezzel a csodálatos akaraterővel s kitartással a legszebb példáját nyújtja az erkölcsi értéknek. S innen van végül, hogy ma, pályájának huszonötödik esztendejében mindenki tisztelettel és szeretettel üdvözli őt és csodálja, mint egy nagy embert.

A JUBILEUM. A Nemzeti Színház művészei meglepetéssel konstataáltak azt a tényt, hogy a huszonöt éves jubileumára készülő *Ivánfi Jenő* a szokottnál morozusabban és sötétebben jár-kekel a színház falai között.

— Mi az, Jenő, — érdeklődött a minap *Gál Gyula* — tán nem örülsz a huszonöt éves jubileumnak?

— Tudja az Isten, — sóhajtott *Ivánfi* és deresedő fejére mutatott — jobban örülnék neki, ha — *tíz éves* koromban léptem volna először színpadra.

tüdejének kezelgetése céljából ugyancsak hosszabb ideig tartózkodott a Tátrában és így hivatottabb volt, hogy tanácsokkal, utasításokkal ellássa.

— Annyi jó szerepem van Arturkám, — sajnálkozott *Rajnay* — szívesen átadtam volna néked bármelyiket, kár, hogy épp ezt a — *tátrai szerepemet* kell tőlem átvinned.

A LAKAS. *Bródy Sándor* a dunaparti éttermekben szokott ebédelni; étkezés előtt azonban végig sétál a remek őszi napfényben sütkérező korzón. A minap meglátott két vasszéken két fiatalembert: egy ifju hirlapírót, akinek pénztelensége közismert és egy ifju színésznőt, akinek szintén nincsen sok rokonsága *Rothschildékkel*, — de mind a ketten nagyon szeretik egymást.

Sándor bácsi rájuk szól, csak úgy elmenőben:

— Miért nem házasodtok össze, gyerekek? Baj is az, hogy nincs pénzetek! *Nálam van egy öreg siffonér, abban ellakhattok!*...

Ivánfi Jenő *Ödipus*, *Romeo* (1893-ban) és *Tartuffe* szerepeiben

Az én életem

Írta: Ivánfi Jenő

Mikor skót földön jártam, Macbath országában, a forresi erdőben, Fibe-ban, a Cowdor kastélyban és kutattam skót, tánok életének kőbevésett dokumentumait, vagy mikor Londonban a Westminster Abbey előtt állva, fel-felocsudtam az építészeti remekmű bámulásából, sokszor eszembe jutott, hogy: jó Isten, milyen messze is vagyok én a falumtól — Szeghalomtól. És a Temze partján kőborolva, hányszor elgondolkoztam azon, hogy mi lehetett az, ami engem elkergetett a Körös partjáról, a nyugalmas falusi házból, ebbe az idegen országba, hogy itt angol királyok emlékeit nyomozzam?

És hányszor eszembe jutott az anyám, aki mindig óva intett a *csavargástól*. Eszembe jutott, hogy mikor tizenhét-tizenéves suhanc koromban egy-egy napra hazarándultam hozzá, (győri szíznész voltam akkor) beküldött hozzám egy hófehér haju, szent hitű rokont, hogy beszéljen le már végre a — „*csavargás*”-ról, hogy maradjak otthon, legyenek *rendes ember* és „*ne hozzak tovább*

Ivánfi Jenő gyermekkorában édesanyjával és kis hugával.

szégyent az apám nevére.“

Hát hogy történhetett az, hogy a szégyen jó öreg emberen én csak mosolyogtam, hogy Párisban két álló esztendőig, majdnem minden este éhesen mentem haza a Theatre Françaisból a rue-jacob-beli hideg, tüetlen padlásszobámba, a helyett, hogy hazamentem volna Szeghalomra — jóllakni?

Ki tudna erre felelni?

*

Mikor az én sorsom eldőlt, *nyolc* esztendő voltam. Emlékszem: tavasz volt, a legszebb tavasz, a Nagy-utca, meg minden utca, meg a falu vége, meg minden udvar habzott és gyöngyözött a fehér akácvirágtól. Olyan szédítő tombolása volt ez a tavasznak, amilyenhez fogható azóta se láttam. A Körös kiáradt és gyorsan száguldó sodrával iramodott — zöld mezőkön át a *Király-erdő* felé. A gáton a füzesek szilaj örömmel és szenvedélyesen csapkodtak a tavasi szélben. A pápista templomban izgatottan kongott egy kis harang.

De mindennél szebb, felejthetetlenül szebb volt a „*kocsmá*” *udvara*: nagy ponyvasátor, az eleje nagy, széles ponyvával letakarva és a ponyva közepén — nagy, nemzeti színű korona...

Színház volt.

Az első színház, amit életemben láttam.

A szemem rámeredt a nagy, festett koronára és úgy tetszett, mintha gyémántok ragyognának ki belőle és nincs az az indiai selyem, amit szebbnek láttam volna valaha, mint *akkor* azt a ponyvát. Mi lehet, vajjon, e „gyönyörű” korona mögött? Mit takarhat az a ponyva? Az ismeretlen, soha nem látott *színház* egész varázsával, megfejthetetlen titokzatosságával és erejének egész ellenállhatatlan brutalitásával annyira megzavart, hogy lihegve, kipirulva és valami egészen új, lázas örömtől kergerve rohantam haza, a házba és — még most is emlékezem — a szobába érve, csak any-

nyit tudtam — magamon kívül — kiáltani:

— Színház! — estére színház lesz!

Az anyám, szegény, mintha csak sejtette volna, hogy itt kezdődik az ő életének legnagyobb szomorúsága, rámszólt:

— Jó, jó, — az nem gyereknek való.

De én már tudtam, hogy estére ott leszek.

Az anyám nem ment el, ő soha sem volt színházban, de az idősebb leánytestvéreim elmentek. Engem, persze semmiáron nem akartak elvinni. Hiába volt minden könyörgés, sírás, kérlelhetetlenek voltak és elmentek — a *színházba* — nélkülem.

Nagyon boldogtalan voltam. Akkor szenvedtem először életemben. Az anyám lefektetett, ő is lefeküdt és — elaludt.

A többit könnyű kitalálni... a végzet... nincs ennek magyarázata. Lassan fölkeltem, fölöltöztem, kimásztam a kerítésen és a mámoros csillagos estében rohantam a — *színház* felé, tündérek szaladtak előttem, mögöttem, mellettem, szép kis gyerek-leányok és amint elzúgott a pópista-templom kis harangja, utána muzsikát hallottam, szép, nagyon szép muzsikát. És ahogy szaladtam a szekéru ton, a szívem hangosan dobogott, szinte hallottam a csendben, az egyedülségben... Odaértem... berohantam... valaki utánam kiáltott: „te, kis fiu, hova mégy?... Nem szabad!” — De már bent voltam, az első sorban, a nővérem mellett.

Sok gyertya égett — annyi gyertyát soha sem láttam égni egyszerre, elkábított a — „fény” és szó nélkül leültem a földre.

Emlékszem: két ember volt a színpadon, az egyik ágyban feküdt, nagyon beteg volt, a másik, aki előtte állott, bundaszórból ragasztott szakállal, egy pénzes zacskót dobott az ágy felé és azt mondta: — *Verjen fel a hideg halálos ágyadból!*

Mintha még most is hallanám... nagyon megijedtem. Azután „fényes” magyar ruhába öltözött emberek jöttek, görög tüzet gyújtottak, kimondhatatlanul szép volt, körülállották a tüzet, kihuzták a kardjukat és valamire megesküdtek... Soha sem felejttem el...

A nővérem azt mondta, hogy aki középen áll, az *Kossuth Lajos*... És én úgy szerettem volna *Kossuth Lajos* lenni.

Igy volt, így történt... mert mire az előadás véget ért, én már tudtam, hogy nem lehetek más, csak — színész.

OROSZ DARAB. Bárdos Arthur dr. és Emőd Tamás orosz darabokról beszélgettek a minap. Emőd Tamás *Andrejev Leonid* „Anathema” című tragédiáját ajánlotta előadásra,

Bárdos direktor azonban sietve kijelentette, hogy a „Szerető” és a „Hotel Imperial” után nem hajlandó ezt az orosz darabot előadatni. — Öszintén szólva, nem értem az összefüggést — csodálkozott Emőd Tamás. — Mi köze ennek a teljesen ismeretlen orosz darabnak Bródy Sándor és Biró Lajos műveivel?

— A „Szerető”-nek *Eöz Anna* a főszereplője, a „Hotel Imperial”-é pedig ugyancsak egy *Anna* nevű leány. *Andrejev Leonid* darabja lenne tehát a harmadik, mely az *Anna*-téma körül forog.

ALAR. Romantikus opera, 4 felvonásban és 1 előjátékban. Zenéjét és szövegét írta gróf Zichy Géza. *Először adatott* a m. kir. Operaházban 1896 április hó 11-én, a következő szereposztás mellett: Vég helyi: Perotti Gyula, Tömösi: Kaczér Margit, Tömösi huga: Rotter, Lestár: Szendrői, Rumi: Hilgermann Laura, Drágfalvi: Vasquez, Sixtus: Ney Dávid, Gerő: Beck, Abafi: Váradi, Tömös: Ney Bernát, Döme: Kertész, Virágkirálynő: Müller Katica.

Ivánfi Jenő 1893-ban, mint a Nemzeti Színház új tagja

„Egy férj, aki mindent tud!“

Drégely-premier a Magyar Színházban.

Az első premiér a szezonban; a páholyokban és a földszinten itt van mindenki, akinek neve, tekintélye és — protekciója van; (mert protekció nélkül ugyan nehéz dolog volna egy Drégely-premiérré jegyet kapni). Fenn a színpadon pedig egy nagyon szórakoztató, sőt nagyon mulatságos, szatirikus komédiát játszanak, könnyű fajsúlyú, nem nagyigényű, de mindvégig lebilincselőt és felderítőt, — attól a szerzőtől, akinek nevét tizenhét nyelven nyomatták ki „A szerencse fia“ és „A kisasszony férje“ színelőadásain. Nem is lehet csodálkozni, hogy új darabja iránt ekkora az érdeklődés, — nemcsak a közönség, hanem a szakemberek: külföldi színgazdátok, színészek, színházi ügynökök részéről! Hogyne, hiszen egy Drégely-siker valószínűsége jelent a számukra, sikert, pénzt, gondtalanságot legalább egy szezonra, — mert Drégely olcsóbban nem adja.

... És mikor a függöny utóljára

összecsapódott és a Magyar Színház elegáns premiérközönsége a kijáratok felé tartott, derűs arccal, jókedvűen és vidám kedvvel: meg kellett állapítani, hogy Drégely ezuttal sem hagyta cserben a híveit.

Új darabjának, az „Egy férj, aki mindent tud“ című komédiának Lonkai Jenő földbirtokos (Törzs Jenő) a hőse. Ez a férj boldog házasságban él ugyan szépasszony-feleségével, Juliskával (Báthory Gizella), egy este azonban két vidéki barátja társaságában összeismerkedik egy kedves kis kokottal, Várkonyi Lolával (Oláh Erzsébet). És ebből az ismerkedésből borzasztó dolog támad; — ez a komédia kiindulása — Lonkai elmeséli jóbarátjának, dr. Buda Budának (Gyárfás Dezső), hogy fiatal korában sokat foglalkozott spiritizmussal és valószínűleg az okkult tudományokban való egykori jártassága adta neki azt a bűvös erőt, hogy e kis kokott — akivel csak egyszer volt együtt, életében — gondolataiban olvasni tudjon, akár csak a nyitott könyvben. Mert bizony kiolvasta belőlük, hogy Lola rosszkedvű s lehangoltasságának az az oka, hogy egy-

VIRANYI, BATHORY, TÖRZS, SIMONYI, GYÁRFÁS, Z. MOLNÁR
Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud“.
Papp félv.

kori imádója megnősül. Lola bevallotta, hogy Lonkai eltalálta az igazat s a föld birtokos most hazajött, hogy adományát — itthon is kipróbálja, — itthon, annyival is inkább, mert felesége, akit bálványozásig szeret, néhány hét óta zárkózott, elmélázó . . . az Isten tudja, mi van vele? . . . Dr. Buda Buda, a jó barát, a férj titkának letéteményese, most egyedül marad az asszonnyal és — igazi Drégelyfordulat — azt mondja neki, hogy tud a gondolataiban olvasni, kiolvassa belőlük, hogy vár valakit, szeret valakit. Juliska eleinte megijed, de nem volna igazi asszony, ha fel nem találná magát: azt állítja, hogy Budát szereti, amit a „jó barát“ azonnal értékesíteni is szeretne, de Juliska megbotránkozással utasítja vissza; ő tisztességes asszony . . .

Pedig Juliska tényleg vár valakit: Szentiványi zongoraművészt várja (Z. Molnár László), a lánykori imádóját, akit barátnője, a jukkerasszony Bokros Margit (Simonyi Mária) hívott meg hozzá, ma délutánra. És Szentiványi be is állít. Lonkay, a férj, azonnal tudja, hányadán áll az asszonnyal és felteszi magában, hogy feleségét, akit szeret, vissza fogja hódítani. Ez pedig nagy feladatnak látszik: mert Szentiványi a zene hatalmas hódítófegyvereivel harcol, rögtön odaül a zongorához és a hangulatosan elsötétített szobában játszani kezdi Chopint . . .

Ez az első felvonás és ezekből a kibocsátott szálakból már látnivaló, hogy micsoda csomókat fog fenni belőlük Drégely ügyes keze.

Szentiványi nem hagyja abba a dol-

BATHORY GIZA, TÖRZS JENŐ, SIMONYI MÁRIA
Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud“.

Papp felv.

SIMONYI MÁRIA

Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud”.
Labori felv.

got, sőt ellenkezőleg: hevesen kezd udvarolni, leveleket ír az asszonynak és mikor Lonkai elutazni készül: ráveszi Juliskát, hogy menjen el vele az opera álarcosbájlára. Juliska egy ideig ellenáll, de a zongoraművész forró szavaira megtántorodik és kiadja a rendeletet, hogy estére, ha az ura elutazik, hozzá-
nak automobilt, amely az álarcosbálra fogja röpiteni . . . Csak hogy Lonkai a zavarból, amely körülötte támad, észreveszi, hogy házában készülődik valami: Bokrosné Pestre hívatta gazdász férjét (Virányi), hogy vigye haza, mert ő is főzve van kissé a zongoraművésztől, a szobalány (Saáry Rózsi) is minduntalan zavarba jön, ha Lonkaival kell beszélnie, a döntő bizonyíték azonban kétségtelenül az a telefonüzenet, amelyet véletlenül Lonkai személyesen vesz át és amelyet az autógarázs küld, hogy estére nem tud önagsága számára gépkocsit küldeni.

Minék kellett Juliskának automobil? ez a kérdés gyötri most Lonkait. De nem sokáig. Egy hatásos jelenetben vallatja ki az asszonyt, aki bevallja, hogy rendelt autót, de azért, hogy — estére a férjét kísérelje ki a vonathoz. Csakhogy Lonkai nem hiszi ezt, — hiszen ő a férj, aki mindent tud: rábizonyítja az asszonyra, hogy az álarcosbálra akart menni az ő távollétében; és kiadja az utat Juliskának, aki az anyjához megy, hűséges szobalányával. A zongoraművész, akinek rögtön inába száll a bátorsága, szintén siet az ajtót kívülről betenni, Lonkai egyedül maradna Buda Buda barátjával, ha az előbb felesége — a búcsú perceiben — rá nem kiáltotta volna, hogy Buda is ostromolta szerelméért és nemcsak a zongoraművész, hanem a jó barát Buda is arra kérte, hogy legyen szeretője . . . Lonkai tehát Budával is szakít és egyedül maradván, fel-sóhajt:

— Istenem, te mindent tudsz, miért engedted, hogy én is tudjak mindent? . . .

A harmadik felvonásban azután általános megelegedésre megoldódik a helyzet; de természetesen nem anélkül, hogy még egyszer jól össze ne bonyolódjék. A kis nő, Lola, akinek gondolataival Lonkai a tudományát kipróbálta, megjelenik és Lonkai az ő hazugságait boldogan hiszi el. Szerencse, hogy egykori barátja, Steiner-Dávid kézműárkereskedő (Kardos) elmondja Lonkainak.

hogyan Lolának se higgyen egy árva szót sem, mert ő is hazudik, mint más asszony. Lonkai tehát, miután Lolában is csalódott: szakít vele. Most már azonban nem marad sokáig egyedül: Juliska visszatér hozzá, mert — anyának érzi magát. A levegőben azonban idegen parfümillatot szimatol és Lonkai, hogy a családi békét helyreállítsa, kénytelen ugyanahhoz az eszközhöz folyamodni, amelynek használata miatt Juliskát elküldte hazuról: a hazugsághoz. Lonkai most már maga is hazudni kezd s ezzel helyreáll megzavart családi életük egyensúlyát.

... Ezt mondja el nekünk három szórakoztató felvonásban Drégely Gábor, ezt azonban a vidám alakok, tréfás

helyzetek és mókás mondások tömegében.

— Az asszonyok mind csalnak, — mondja egy helyütt Lonkai — és aki kivétel: az csal.

Vagy:

A zongoraművész nagyhaju és nagyképű — udvarol Lonkainénak.

— Nézd csak ezt a zongorillát! — fakad ki ellene dr. Buda Buda.

A zongoraművész azonban tovább ostromolja az asszonyt.

— Én nem úgy szeretek, mint más ember, — mondja neki, mikor egyedül marad vele — az én szerelmem hevesebb, forróbb. Én nagyon szeretem magát.

— Az uram is ugyanezt mondja!

A POFON.
MINT IDŐ-
MÉRŐ. Az Apolló
Kabarában darabot próbáltak,
amelyben egye-

bek között egy pofon is előfordul, mint a darab tartozéka. A pofont Kővárynak kellett volna adni és Mály Gerőnek kellett volna kapni. A darab éppen ezért, de meg egyébként is, sehogy sem tetszett a jó Málynak. A pofont még csak megbocsátotta volna. Szóval nem tetszett neki a darab, már pedig tudni kell, hogy jaj annak a darabnak, amelyik nem talál a színész tetszésére. Kőváry sem volt elragadtatva szerepétől és a próbákon csak immel-ámmal legyintette nyakon Mályt. Szabolcs Ernő, az agilis rendező azonban ragaszkodott az igazi, hamisítatlan pofonhoz. Kőváry újra ütött, most már főriftosan, Mály pedig felszisszent. Aztán megadással mondta:

— Ahányszor ez a darab megy, majd csak kibirom ezt a pofont!

GYARFAS, BATHORY
Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud”.
Papp felv.

— *Ha én ezt a különbséget zongorázni tudnám!* — feleli erre a művész. (A premiéren ezt a mondást megtapsolták.)

Hogy pedig milyen vicces emberek a Drégely alakjai, arra szolgáljon ez a kis mutató:

Dr. Buda Buda jön a törvényszéki tárgyalásról:

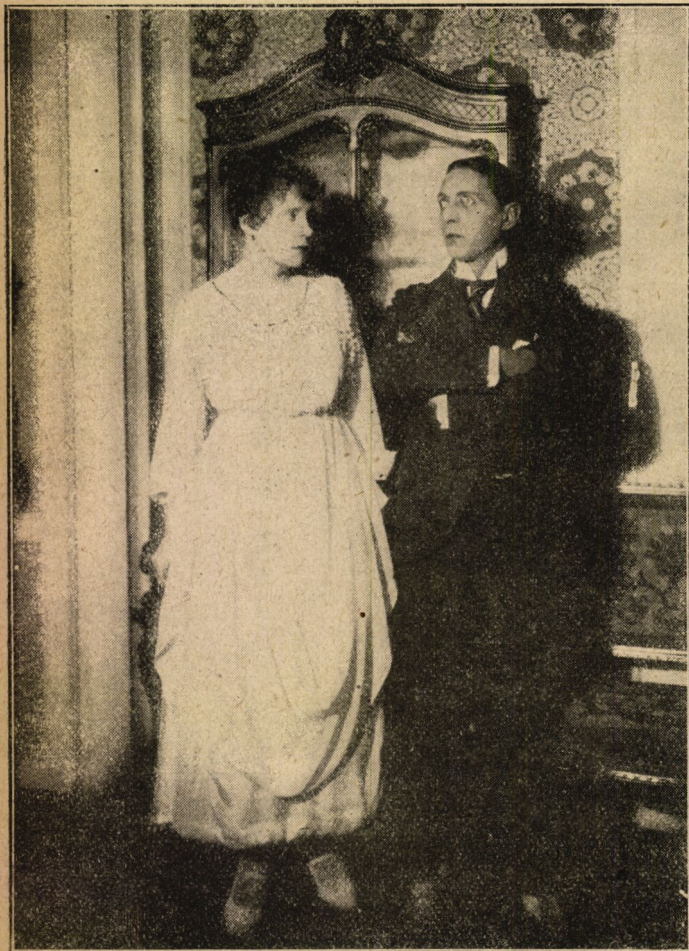
— Megint megszabadultam egy kliensemtől — ujságolja. — Védőbeszédet mondtam mellette és *elitálték őt évi fegyházra.*

Minduntalan, minden szó után, minden tréfás helyzet folyamán felhangzott a kacagás, amely ezüst csengésével nemcsak a szerző ötleteit, hanem a színház jókedvű előadását is honorálta. Az „Egy

férj, aki mindent tud“, „A szerencse fia“ és „A kisasszony férje“ méltó utódjának bizonyult.

A színészekről csak szépet és jót. Törzs Jenő színészi intelligenciája, Gyárfás Dezső kedves és utólrhetően humoros, Z. Molnár László karrikaturája és Virányi Sándor rusztikus esetlensége egyaránt dicséretre érdemes. És a hölgyek: a szép és finom Báthory Giza és a nagyon kedves Simonyi Mária, aki nem éppen domináló szerepének egyéniségével szint és üdeséget adott és a szimpatikus Oláh Böske, egyaránt kitűnők.

A „Falu rossza“ századik előadása 1886. február 13-án volt a Népszínházban.

BÁTHORY GIZA, TÖRZS JENŐ
Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud“.
Papp felv.

KABALA. Angelo, a pesti szépek kedvelt fotografusművésze, éjjel-nappal dolgozik, hogy a sok jelentkező kívánságát kielégíthesse. Hetekkel előre kell jelentkezni a mesternél, hogy biztos dátumot kaphasson a fényképet kívánó hölgy vagy ur és a jelentkezőkről rendes naptárt vezet Angelo. Napok óta azonban nem írja fel a jelentkezők neveit. Csak megjegyzi a memóriájában, hogy kinek mikorra ígér dátumot. A multkoriban megkérdezték a mestert: mért hagyta abba a naplóvezetést.

Angelo így felelt:

— Közel egy hónapja a szegény Szentgyörgyi Márta kért dátumot tőlem. Beirtam egy dátumot a naplóba és... — szegény Szentgyörgyi Márta ezen a napon meghalt. Azóta nem vezetek naplót.

A Rákóczi-harang

(Szerző a darabjáról.)

Tízéves kritikusságom alatt mindig furcsán néztem valahogy a „Szerző a darabjáról” című cikkekre. Az az érzésem volt, hogy akaratlanul is póz kerül az ilyen írásokba. S most, hogy én is szerző lettem... most... — mit tagadjam? — nagyon jól esik, hogy így, tollal a kezemben, mégegyszer szót ejthetek a darabom alakjairól, akikkel a darab írása közben is valósággal el-elbeszélgettem, mintha élő emberek lettek volna... Hadd irjam ide (Istenugye póz nélkül!), hogy ugy szeretem őket, mintha atyafiaim lennének... ismertem, szerettem őket már akkor, mikor a debreceni öreg kollégium előtt, az Emlékkertben, meg a Nagyerdőn, a poétanevelő Nagyerdőn figyelgettem őket... A szeretetem fordította feléjük a tollamat, első darabomat azért irtam róluk... Hogy örülnék, ha a publikum is megértene, megszeretné őket, a nehéz embereket, a földszagu, földig embereket, a rejtegetett mély szívüket! Hogy örülnék, ha el tudnám érni, hogy írásomból a szivekbe szálljon a földszag, mint valami méla tavaszi fuvalom a friss szántásról... és megsugná nekik, hogy ennek a darabnak a nyárfás, varjuszállta hajdu föld a hőse, az mozzgat benne mindenkit, az hoz bút, aggodalmat, birkózást, minden bajt — és az is csittit el minden bajt, mint egy nagy, drága, rengő, édes álomba altató bölcső...

Ha ezt elérhetem — mindent elértem!
Marjay Ödön.

A VÁLTÓ. Egy fiatal íróról van szó ebben a történetben, akinek darabját egyik előkelő színházunk elfogadta. A fiatal ember, amikor darabja sikeréről értesült, felrohant régi, ked-

ves uzsorásához és egy nagyobb összeget kért kölcsön.

— Nézze csak, Piócza ur, — lelkesedett az író — a pénz biztos, hiszen a tantiémekből bőségesen fedezhetem a tartozásomat. Különben is, ha akarja, váltót is adhatok.

— Szép, szép, — akadékoskodott az uzsorás — de nem tudom elképzelni, hogy a maga darabja valaha is színrekerüljön.

— Hát tudja mit, — ravaszkodott az ifju titán — adok magának egy — „bemutatóra” szóló váltót.

Ivánfi Jenő jubileumára

Szárnyat terít a földre, mint óriás sirály
Az éjszaka,

És sirjából fehéren kilép Lear király

Követik a Rikardok baljós árnyai,

Jön Shylok is

Sárgán, mintha aranykriptából szállna ki.

Vad szenvedélyek s érzések rabjai

Mind sorba jön,

S távoli paripa dobogását hallani.

Stratfordból Shakespeare vágta, mint a
[szélmadár,

Leszáll lováról

S az éji csapat előtt ragyogva megáll.

Aztán elindul. Nyomában a kis sereg,

S a histrionak

Zászlaját hajtván, némán tiszteleg.

Lengyel István.

MARJAY ÖDÖN

Rajnai Gábor rajza

Kedves drusza!

A kedves drusza gyakran nem is olyan kedves. A névrokonokkal való összecserélés nem tartozik a legkellembesebb dolgok közé, hol az egyik, hol a másik fél sinyli meg a dolgot, mulatságos vagy bosszantó félreértések keletkeznek körülötte, viszont egy nagyvárosban igazán elkerülhetetlen, hogy ne legyen több embernek ugyanaz a neve. Faluhelyen úgy segítenek a dolgon, hogy különféle jelzőket illesztenek a név mellé, mint például Hosszu Kovács Gergely és Sánta Kovács Gergely, városban azonban az epiteton ornansnak ez a fajtája nem divik. Az azonos nevű emberek oly távol élnek egymástól, társadalmi körük, hivatásuk annyira elmentéses, hogy nincs is erre szükség. De azért nem lehet érdektelen, hogy ki és milyen az az ember, aki akarata és szándéka ellenére valamely közismert hírességnek nevét viseli? Budapesten, a be-

jelentőhivatal és a címjegyzék tanúsága szerint közel félszáz névrokona van Molnár Ferencnek. Kik lehetnek ezek és hogyan vélekednek arról, aki nevüket híressé tette?

Körsétára indultunk, hogy a színház és irodalom kiválóságainak e névbeli alteregóit megkeressük. Egymásután mutatjuk be olvasóinknak a „kedves druszá”-kat. Rövid, de lehetőleg mégis találó jellemzéssel adunk a híres emberek névrokonairól hü fotografiát, azután ők mondják el e hasábokon névrokonságuk előnyeit, hátrányait, kellemes és kellemetlen oldalát. E sorozatnak, bántó szándéka nincs, nem is lehet csak éppen érdekessége miatt kerül az olvasó elé.

MOLNÁR FERENC

A Mozsár-utcában lakik, kocsifényező, amugy mellékesen házfelügyelő. Ő az a névrokona a híres írónak, akiről eddig valószínűleg csak kevesen tudtak és aki egyszerű, keresetlen szavakkal így adja elő az igazi Molnár Ferenchez való viszonyát:

Negyven éves vagyok, az apámnak is, kis fiamnak is Molnár Ferenc a neve, épen úgy, mint nekem. Tizenkét éve kocsifényező vagyok az Államvasutak Istvántelki főműhelyében, négy éve pedig mellékesen a Mozsár-utca 6. számú házban házfelügyelő. Névrokonomról, Molnár Ferencről, az íróról nem sokat tudok. Először akkor tudtam meg, hogy ilyen híres embernek vagyok druszája, mikor az Istvántelki műhelyben kerestem munkát. Akkor mondta nevetve a műhelyben az egyik mérnök ur:

— Na, híres író, mit tud maga?

Azóta rajtam ragadt a csufolódás. A műhelymunkások, de többi barátaim is, mind író urnak szólítanak és még a háziur is megkérdezte, mikor felfogadott, rokona vagyok-e a híres Molnár Ferencnek.

A sok viccelődés, kérdezősködés után már magam is kíváncsi voltam, milyen ember az a híres Molnár Ferenc és na-

Molnár Ferenc kocsifényező és felesége, szül. Schlemmer Mária és fia ifj. Molnár Ferenc.

gyon kerestem a vele való találkozást. Mindenkit megkérdeztem, hogyan néz ki az én híres druzsám, végre azután a Bárdi-garázs sofférjei mutatták meg névrokonomat. Akkor a Molnár Ferenc nagyságos urnak autója volt és sokat járt ide a mozsár-utcai garázsba. Ott láttam meg az író urat és azóta már bizony sokszor elgondoltam, milyen jó lenne, ha én is olyan nagy író lennék, vagy ha legalább némileg rokonságban lehetnék vele! Azóta már igazat adok barátaimnak, akik mind azt hajtogatják:

— Jobb lett volna annak a másik Molnár Ferencnek születni!...

Én nagyon tisztetem, becsülöm a nagyságos Molnár Ferenc író urat és nagyon szeretnék vele megismerkedni. Gondoltam is többször, mikor itt járt a mi utcánkban, a Bárdi-garázsban, hogy odaállok elé és tisztességgel ráköszöntök: adj isten, druzsa, de mindig féltém,

hogy kinevet és abbamaradt az egész dolog.

Akkoriban megpróbáltam, hogy én is írni fogok, de nem volt az irással semmi sikerem, hát megmaradtam régi mester-ségem mellett... A nagyságos Molnár Ferencel sohasem tévesztettek össze, még levelet sem kaptam, ami neki szólt. Csak azt tudom, hogy híres író a névrokonom, az újságban is sokszor olvastam róla, talán tőle is olvastam már valamit, de tetszik tudni, megmondom az igazat: nem emlékezem már nagyon. Sok dolga van a magamfajta szegény embernek, nem érek rá számon tartani, mit olvastam a Molnár Ferenc író urtól, de tudom, hogy láttam egyik szindarabját a Király-színházban (!) talán tetszik emlékezni rá, amelyikben olyan szépen táncolt a Zsazsa! A háziasszonyom is mondta, hogy van az író urnak egy nagyon híres darabja, mondta is, hogy

18

~~Handwritten scribbles~~

1. ki látta a...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...

Handwritten notes and sketches, including a large bracketed section with numbered items (1-10) and various scribbles.

SZOMORY DEZSŐ KÉZIRÁSA ez a pár sor, amit itt talál az olvasó, Szomory Dezső Matuska című új darabjából való. A rapszodikus szerző, amint itt is látható, egyúttal szinte rapszodikusnak nevezhető betűket vet a papírra, ember legyen a talpán, aki az íróján kívül elolvassa. A Színházi Élet ezuttal átárlja a közönség-

nek ezt a kéziratrészletet: vajjon hányan akadnak, akik el is tudják olvasni? A jövő számunkban leközöljük ennek a kéziratnak az illusztris szerzőtől kapott jelentését is és mindenki, aki „helyesen fejtette” meg a kézirat értelmét, megkapja a Matuska egy példányát Szomory Dezső aláírásával.

nézzem meg, — valami Ördögöt emlegetett, — de arra már igazán nem volt időm, nagyon elfoglalt ember vagyok! Reggeltől estig a műhelyben, azután meg itt a házban a sok dolog. Tessék megmondani, nagyon szeretnék megismerkedni vele, de hát én még sem mehetek egyre színházba azért, hogy megtaláljam a híres druzsám. Talán ő jönne hozzám, ide!...

Kozma Nándor.

Délután, mérsékelt helyárrakkal

Irta: Ráskai Ferenc.

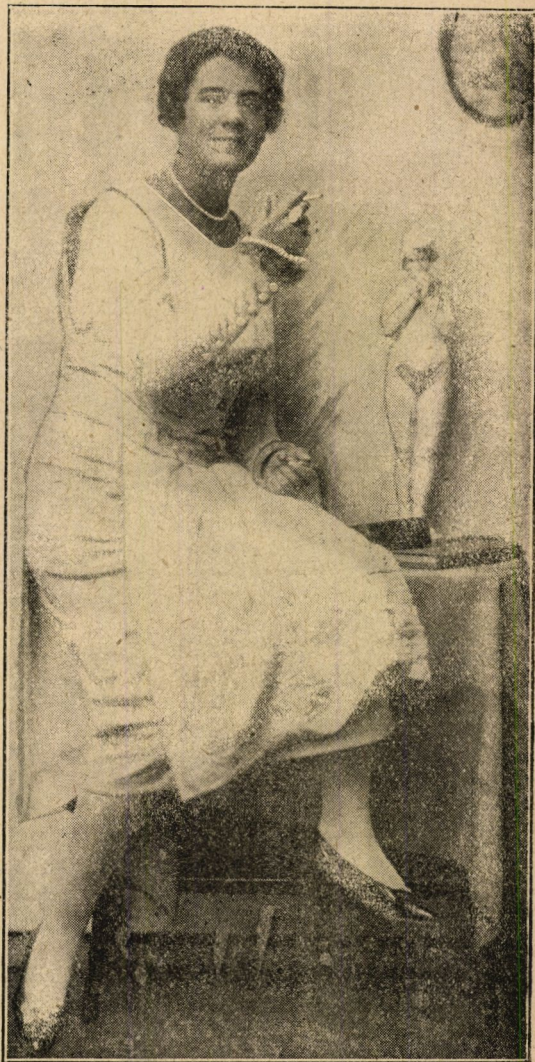
A színigazgatók — titokban — sokszor föltették már a kérdést, vajjon miért játszanak ők vasárnap, meg ünnep délután mérsékelt helyárrakkal, amikor ugyanannyi kiadás esik a délutáni előadásra, mint az estire? Ez a kérdés, éppen mert nyíltan soha tárgyalás alá nem került, elintézetlen... Azaz, hogy mégis történt egy és más. Erről akarunk éppen szólni.

Történt mindenekelőtt, hogy nem egyszer a színigazgató ugyanazt csinálta, mint az egyszeri kereskedő, aki rájött, hogy a kőrösi asszony ugyanolyan himzésű, formájú kendőt akar, mint a kecskeméti, csak hogy olcsóbban, mérsékelt áron. Adott tehát ugyanolyan himzésű, ugyanolyan formájú kendőt a kőrösi asszony elé, csak hogy olcsóbb anyagból valót. A színigazgató is nem egyszer így tesz, adván délután is ugyanazt a darabot, csak hogy, különösen a főbb szerepekben, más szereposztásban, gyengébb, mondjuk ki nyíltan, olcsóbb erővel.

Kell-e vitatni, hogy ez a mód sem a szerzőnek, sem a közönségnek nem érdeke. Sőt, végeredményében a színigazgatónak sem. Erről azonban nyíltan nem esett szó, leginkább azért, mert hogy: volenti non fit iniuria. Magyarán: olcsó húsnak hig a leve. És a délutáni közönség, amelyik beéri a hig lével, merthogy drágább húsról nem telik — szokták mondani.

A kérdés azonban a sokszor emlegetett kutya formájában éppen itt van eltemetve. A kérdés ugyanis az, hogy vajjon a délutáni előadások közönsége valóban a kevés dohányu közönség-e? Aligha! A munkásosztály inkább a karzatra megy, csak hogy este nézhesse meg az előadást.

Minden ember idegenkedik attól, hogy napfényes időben üljön be a színház nézőterére. Ugy érzi, hogy a színházi illúzió alapfeltétele, hogy sötétből, az esti szürkületből csöppenjen bele abba a ragyogásba, amit a színház nyújt, és ami a színházi illúzió alapfeltétele. Arról nem is szólva, hogy a délutáni világítás egészen más, mint az esti. És ha így van ez nagy általánosságban, mennyivel inkább így van a szegény embernél, akinek az élet alig ad egyéb más ragyogást, mint amit a színház nyújtani képes. Bizony,

SIMONYI MARIA

Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud”.
Labori felv.

inkább este megy a szegény ember színházba, semmint délután.

Honnét rekrutálódik tehát valójában a délutáni előadások közönsége?

Erre igen érdekes adalékkal szolgált a Király-színház akkor, mikor pár év előtt — merész ujjtásként — a Csárdáskirálynét mindjárt a premiere utáni vasárnap- és ünnepdélutánonként is adta, az esti szereposztásban és teljes helyárral. Öregebb koruk, leginkább a jómódú osztályból, lepték el a széksorokat ezen a délutánokon. Kiderült, hogy főleg azok a jómódúak jöttek tömegesen és nagy örömmel ezekre az előadásokra, akik koroknál fogva az esti órákat szórakozásra felhasználni nem merik. Akik szeretnek a tykokkal lefeküdni Kik viszont fiatalabb generációhoz tartoztak,

Z. MOLNÁR LÁSZLÓ

Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud”.

vagy éppen a munkásosztályhoz, azokról viszont az volt megállapítható, hogy azért választották a délutánt színháznézésre, mert a város távolabbi részeiben, vagy éppen környékbeli helyiségekben laktak.

Ugyanez volt tapasztalható az ezidei nyáron Budán, melynek szinkörében a Tul a nagy Krivánon vasárnap délután is teljes helyárral került színre.

Ennek a közönségnek tehát valóban nem kell a mérsékelt ár, ellenben kell neki tökéletes előadás, ahogy azt az esti publikum kapja.

Most, amikor a pénz, — ahogy mondani szokták — dögvél van, most, amikor a rossz villamos közlekedés folytán a város magvától távolabb lakó, még messzebbre esett, most igazán aktuális lenne, hogy a szinigazgatók végre nyíltan is feltegyék a délutáni mérsékelt helyáru előadások kérdését.

A Színházi Élet 25.000-ik előfizetője

A Színházi Élet nagy népszerűségnek örvend a közeli napokban, — a Színházi Élet előfizetői száma eléri a huszonezretet, ami horribilis szám a mai világban is egy hetilapnál. Pontosabban szólva: mikor ezeket a sorokat írjuk, a Színházi Életnek huszonegyezer nyolcszázhetvenhat előfizetője van, szövelet 124 előfizető hiányzik a huszonezrethez. Az ezután beérkező előfizetéseket sorrendben számozzuk és a 124-iknek beérkező előfizetőt egy arany cigaretta-tárcával jutalmazzuk.

DOKTOR BARTOLÓ. Nagyban készülődnek az Operában a „Szevillai borbély” reprizére, melyet az új főszereplőkön és az új rendezésen kívül még a teljesen új ruhák is nagy zenei eseménnyé igyekeznek emelni. Különösen dr. Dalnoky Viktor, a Bartoló doktor új személyesítője jár gondterhes arccal, mert nem talál megfelelő ruhát a spanyol orvos alakjához.

— Hiába minden, — sóhajtozott Dalnoky — én rajtam csak a spanyol hadüzenet segíthetett volna.

— Micsoda idea? — álmélkodott Szemere Árpád. — Minek néked egy spanyol háború?

— Spanyol háború esetén Bartoló doktor is berukkolt volna és akkor felvehettem volna az — ezredorvosi egyenruhámat.

Intim Pista, hogy mikor nyilik meg a Medgyaszay-Színház?

— Az építkezés már annyira előrehaladt, hogy most már biztos a megnyitás időpontja. Október második felében ott leszünk a premieren. Egyelőre éjjel-nappal dolgoznak még a munkások, de nem pihen az a kitűnő társulat sem, amit Vámos Árpád szervezett és javában tartja a próbákat. Lesz a bemutatónak egy nagy szenzációja: a szép Mimi egy nadrágszerepben is fel fog lépni.

— Jaj, de drága lesz benne! Okvetlenül elmegyünk megnézni. Hát a másik új színháznál mi az ujság?

— Bródy Pista uszik a boldogságban...

— Azt képzeljük. Ott voltunk a Pintyőke premierjén.

— Nem a színházról beszélek most, kérem. Bródy Pista — apa lett. A Margitszigeti Színház átköltözésével egyidejűleg kis leánya született és a boldog apa büszkén meséli, hogy olyan csodagyerek, aki már kétnapos korában maga keresi meg a kenyerét.

— Ugyan, ne tréfáljon!

— Egészen komoly a dolog. A hatodik kerületi liszthivatal egy örvendetes családi esemény bejelentése után azonnal kiutalta a liszt- és kenyérjegyet az ifju Bródy Juci kisasszony számára.

— Jaj, de kedves. Persze tejjegyet is kap.

— Hogyne; pedig a tejet egyelőre még jegy nélkül kapja.

— Mondja, Intim Pista, hol van Lábass Juci?

— Szabadságot kapott végre a Király-Színháztól és elutazik pihenni. Azért mondom végre, mert az ambíciózus művésznő két esztendő óta nem volt szabadságon. Most Susákra utazik, ahol az Adria kék vize mellett lesz ideje pihenni a gróf Rinaldo premierjéig. A próbákon addig a kedves Bálint Erna helyettesíti.

— Mi van Makay Margittal?

— Béke.

— Béke?

— Igen, a színház és a művésznő kibékültek, Makay Margit ma újra a Vigszínház tagja.

— Nagyszerül És Molnár Ferencről mit tud?

— Spanyol; lázas influenzával fekszik.

— Szegény. Reméljük, hamar jobban lesz.

— Tudják a budai ujságot? Elsejétől Somogyi Nusi játssza Ancsurát a Tul a Nagy Krivánonban. A társulat Temesvárra megy, de a Farkas-darab ittmarad, természetesen Tamás Benővel.

— Hát a szép Dömötör Ilonát mikor látjuk megint?

UJHELYI ÉS A PARAGRAFUS

— Ez a csöpp paragrafus mer az utamba állni! Menjen, mert eltaposom!

— A szép Dömi most nagy munkában van. Új lakásba költözött és annak a berendezésével van elfoglalva reggeltől estig. Azután Nagyváradra utazik hangversenyezni és onnan visszatérve, valószínűleg az Operaház színpadáról fog ismét önökre mosolyogni.

— Ne mondja? Komolyan?

— A legkomolyabb tárgyalások vannak folyamatban az Operaház és a művész között, aki csak kis kirándulásnak tekinti az operett-színpadon történt szerepléseit.

— És végül, de nem utolsósorban: mi van a drága Kosáry Emmivel?

— A művész most költözött be rákosszentmihályi villájából ismét a fővárosba és megkezdte rendes élet-

módját. Eddig valóságos nomád életet élt. Reggel bejött a vicinálissal, este kiutazott, napokat evett, hol Király Ernőéknél, hol Zerkovitzéknél ebédelt, de azt aztán alaposan. Mióta a Tátrában volt a szép Emmy, pompásan megtanult enni, nincs, aki bírná vele a versenyt. Igaz, hogy meg is látszik rajta, az alakja nagyszerűen megtelt és így szebb, mint valaha.

— Pedig ezt nehéz elképzelni. Betegségek?

— Vannak, sajnos, vannak. Spanyol nátha, influenza. Törzs Jenő szombaton rosszul lett és vasárnap is csak az előadásra kelt fel az ágyból. Hétfőn délelőtt is nagy izgalom volt a színháznál, mert Törzs olyan rosszul volt, hogy félni lehetett a lemondástól. Estére azonban mégis javult az állapota és önfeláldozóan mégis csak fellépett. Törzsön kívül betegeink Várady Aranka, Szentgyörgyi Ida, általában mindenki köhög, lázas, náthás. Maguknak is jó lesz vigyázni!

— Válás?

— Ellenkezőleg. Egy szenzációs házassági hírem van készülöben.

— Kicsoda, illetve kicsodák?

— Neveket nem mondhatok, egyelőre elégedjenek meg annyival, hogy egy most a karrierjét megkezdett fiatal színésznőről és egy régóta arrivé szép színésznőről van szó. A jövő héten talán már többet is szabad elárulnom.

— Rém kíváncsian várjuk majd a jövő hetet. De most még egy kérdést: hová siet már megint?

— Szaladok jegyét váltani a Nagy Endre konferáló-estjéhez. Kezüket csókolom!

Ime, Az Ember!

GÖNDÖR FERENC, a kitűnő újságíró, *Az Ember* címen politikai hetilapot indít, amelynek első száma október elsején jelenik meg. *Az Ember* iránt úgy művészi, mint politikai körökben igen nagy az érdeklődés. Major rajzában mutatjuk be Göndör Ferencet a *Színházi Élet* közönségének, mondván: *Ime, Az Ember!*

A NEMZETI SZÍNHÁZ ELSŐ ELŐADÁSÁN a belépő-jegyek a színház képével és a következő verssel voltak ellátva:

„Itt kicsiben láthadd,
a' mi Pesten nagyban is áll már;
A' heven óhajtott,
nemzeti színpalotát.
Vedd szívesen képét
's 'a mit én neked, azt neki óhajtsd:
Hosszu pályádat ne nehezítse vihar.“
(Rajzolatok, 1837. 5. szám.)

A HANGVERSENYSSZEZÓN

Zenekedvelő embereknek Budapesten eddig nem lehetett sok panaszra okuk. Szerencsés geográfiai helyzetünk és zenei kulturánk fejlettsége a muzsikális és nem politikai értelemben vett nemzetközi koncert forgatagába kapcsolt bennünket már jó régen és ahogyan nevezetes, nagy külföldi zenei események híre elérkezik hozzánk, eljönnek a külföld kiváló művészei is, európai és világ-hírességek, akik megértő és lelkes közönségre találnak mindig nálunk. Hangverseny tehát volt eddig is bőven, sőt az utóbbi években már meglehetősen sü-

rüre szökkent fel a koncertek száma. Oka ennek a számbeli szaporodásnak a közönség tekintélyes megnövekedése, továbbá a hazai termelés erősödése. Néhány évvel ezelőtt még csak elvétve hangversenyvezető itthon magyar művész. Inkább külföldre ment. Az utóbbi években azonban végre megértik, hogy a magyar művészek itthon is megértik a szavát, méltányolják képességeit. A hazai művész egyszerre jó márká lett és gyakori szereplése felszaporította a hangversenyek számát is. Az egyre növekvő tendencia azonban most már olyan árnyakat öltött, amelyenről néhány év előtt még gondolni se mertünk volna.

Az idei évadban minden este hangverseny lesz Budapesten. Nem is egy, hanem legalább kettő, ha ugyan nem három. A Vigadó és a Zeneakadémia terméit már a város lefoglalták a hangversenyrendezők, úgy, hogy új jelentkező már helyet sem kap, sőt a Vigadó megszokott nagytermén kívül ugyanebben a palotában még két termet is átalakítanak hangversenyek céljaira és szó van arról is, hogy az Erzsébetvárosi Kaszinónak, a volt Otthon Körnek disztermében is rendeznek a télen nyilvános hangversenyeket. Ezek után joggal érdekelhet mindenkit, hogy mit és kiket várhat ebben a hatalmas koncertáradataiban és hogy megadhatjuk erre a kérdésre a feleletet, sorra látogattuk a hangversenyrendezőket, hogy tőlük, mint az erre legilletékesebbektől tudjuk meg, milyen lesz Budapest idei koncertévadja.

A HARMONIA.

Váci-utcai üzletébe tértünk be elsőnek, de mikor az udvari részen lévő irodahelyiség felé igyekeztünk, felvilágosítottak bennünket, hogy a hangversenyrendezés az idén külön helyiségben ütötte fel sátrát. Szemben a régi üzlettel, ahol ezentúl is változatlanul folyik a kótavásár, a Váci-utca 20. szám alatt van a Harmonia igazgatóságának nagyszabású irodája. Igazi világvárosi intézmény létesült itt a nyáron át. A tükrökkel diszített tágas előcsarnokban három pénztár áll a közönség rendelkezésére, úgy, hogy itt sohasem lesz tolongás, bármilyen nagy arányokat is fog oldani a jegyvásárlás. Mindegyik pénztárnak külön telefonja is

OLAH BÖSKE, TÖRZS JENŐ

Magyar Színház: „Egy férj, aki mindent tud”.
Papp felv.

V. Kramer Teréz virágai között

van és így jegyekről telefon útján is lehet idejekorán gondoskodni. A hallból tágas folyosó vezet az igazgatósági irodákba, ahol az új szezon zenei szcenáriói készültek és készülnek és ahonnan a vidéki és külföldi hangversenyek ügyeit intézi a Harmonia. Itt fogadott bennünket Szántó Béla, a Harmonia egyik igazgatója, aki az évad kilátásairól a következőket mondta a *Színházi Élet* számára:

— Egész sereg kiváló művész leszerződtetése mellett a nvári munka legnagyobb eredménye, a Balkán teljes megszervezése. A Harmonia eddig is sok hazai és külföldi művészt szerepeltetett vidéken és a keleti országokban, most azonban mintaszerű képviselője van a Balkán összes nagyobb városaiban és így elsősorban a magyar művészek előtt nyitja meg ennek az ismeretlen és kiaknázatlan világnak eddig éppen nem ismert, elzártnak vélt kapuit. Nyugat után most a Keletet fogja meghódítani a magyar zeneművészet és büszkeségünk lesz, hogy ebben a művészi offenzívában a Harmoniáé a vezető szerep. A most induló szezon külön nevezetessége az, hogy az ismert hírességeken kívül az orosz és ukrán különbéke lehetővé tette számunkra orosz művészek szerződtetését is. A leghiresebb, Budapesten még nem szerepelt orosz és ukrán művészeket fogjuk hozni és eljönnek az orosz *ballet* legkiválóbb képviselői is, a moszkvai nagy operaház több tagja, köztük a még Nizsinszkinél is híresebb Zakaroff és a szép Karsavina kisasszony. A Harmonia álta-

lánban sok táncstét rendez az idén és erre a célra külön, szétszedhető táncszinpadot építettett, melyet esetről-esetre a Vigadó termében fognak fölállítani. A szinpad úgy van megszerkesztve, hogy a terem minden pontjáról teljesen és tökéletesen lesz látható a produkció, miáltal megszűnnek a multban tapasztalt kellemetlen incidensek és világítási lehetőségeinél fogva ez az ad hoc szinpad az igazi szinpad teljes illúzióit nyújthatja.

— Még egy meglepetés fogja érni a Vigadóban a Harmonia hangversenyek közönségét. A multak tapasztalataink okulva, ugyanis megfordítottuk a terem elhelyezését: ahol azelőtt a kisterem közönsége figyelt a nagyterem végén álló dobogóra, ott áll majd az idén a mi hangversenyekinken a dobogó, a kisterem közönségét pedig az orgona alatt és az eddigi művészteremben helyezük el. A

PALAY MATILD, az operaház tagja, nagy sikerrel énekelte a „Parasztbecsület”-ben Szantuzát és „Sába királynőjé”-ben Sulamithot.

Vigadó termének akusztikai hibái, mint ismeretes, már régóta sok bosszúságot okoznak a közönségnek, művészeknek egyaránt. Hangversenyigazgatóságunk a nyáron át akusztikai próbákat eszközölt, amelyek során megállapítottuk, hogy a kisterem felől jövő hang sokkal tisztábban, szebben, jobban érvényesül. A mi hangversenyeinken tehát a dobogót a fentjelzett módon helyezzük el, de valószínűnek tartom, hogy a többi koncertrendező, felismerve az új elhelyezés előnyeit, követik példánkat. A Harmonia az új szezonra eddig több mint 200 hangversenyt kötött le. Ezek között lesz több mint harminc szimfonikus zenekari hangverseny, amelyeken Budapesten még nem szerepelt külföldi zenekarok világhírű dirigensekkel élükön fognak szerepelni.

GAL BÉLA a győri színház rendezője volt, mikor kitört a háború. Bevonult, főhadnagy lett, kitüntetéskét szerzett, az idén azonban újra visszatér a színpadra. Budán lépett fel szombaton a „Sárga liliom”-ban és elsejétől kezdve Szomolnok Gyabört játssza a „Tul a nagy Krivánon”-ban.

Dallos Olga Balatonszemesen

Nagy vonásaiban ezek a Harmonia most már megvalósulás előtt álló tervei.

A RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSA

cég egyik főnöke, *Bárczy Gusztáv*, a következőket mondta az új szezonról:

— A Rózsavölgyi-hangversenyek különleges jellegét az idén is a magyar művészek sűrű szereplése fogja megadni. Köztük első helyen áll *Dohnányi Ernő*, kinek határtalan népszerűségére jellemző, hogy a szezon első felében hirdetett hat hangversenyére már jóformán alig kapható jegy. A hat hangverseny közül kettőn kétfogorás produkció is lesz: az egyikben *Székely Arnold*, a másikon *Nagy Géza* fog *Dohnányi* társaságában a második zongorán játszani. E hat hangverseny után *Dohnányi* hosszabb szünetet tart, mert be akarja fejezni új operáját, melynek szövegét *Góth Ernő* írta és amelynek két felvonása már teljesen elkészült. A szezon második felében azután ismét lesz *Dohnányinak* több hangversenye, köztük megint kétfogorás is, amelyen *Bartók Béla* lesz a partnere.

— Több hangversenye lesz *Vecsey Ferencnek*, *Telmányi Emilnek* is, a *Waldbauer-Kerpely* vonósnegyes pedig egész sor kamaraesztét rendez, amelyeken többek közt *Dohnányi* és *Bartók* is közreműködik. A Rózsavölgyi-cég rendezői *Dux Klára*, *Jadlowker Hermann*, *Lhevinne József*, *Schnabel Arthur* hang-

RÉTH MARIENNE a Phönix „Ördög”-filmén

versenyeit is. Hosszu idő után eljön ismét hozzánk *Friedmann* Ignác is és rendkívül érdekesnek ígérkezik *Marcell* Lucille dalestje, amelyen a művésznőt a férje, *Weingartner* Félix fogja zongorán kísélni. Sok nagy és érdekes tervünk van még, de ezekről majd legközelebb.

MÉRY BÉLA

a finom, szolid hangversenyek rendezője. Koncertjeinek évtizedek óta megvan a maguk törzspublikuma, amely tudja jól, hogy akit Méry hoz, abban nem csalódhatik. Mindazokat, akik ma mint világhírességek szerepelnek évről-évre Budapesten, Méry Béla vezette be először hozzánk és büszke rá, hogy a mai fejlett zenei kultúra alapját nagy részben az ő fáradhatatlan ambíciója vetette meg. Maga is kitűnő zenész: képzett zongorista és zeneszerző és így a leglelkesebb tisztelője azoknak a művészeknek, akiknek hangversenyeit rendezi. Terveiről ezeket mondta a rokon-szenes Méry Béla:

— *Slezák* Leó nagyszabású dalestjével október 3-án nyitom meg a szezont. Utána gyors egymásutánban következnek az érdekesnél érdekesebb hangversenyek. A

zongoristák közül *Hoehn* Alfréd, *Backhaus* Frigyes, *Vas* Sándor, *Hegy* Emánuel, *Schlamadinger* Erny jönnek. Nagyon érdekes debü lesz október 12-én a fiatal *Geiger* Antóniaé, aki néhány évvel ezelőtt még mint csodagyermek szerepelt nálunk. Azóta *Godovszkynál* és *Busoninál* tanult és ma a legtöbbet ígérő fiatal zongorista-tehetség. Meglepetés lesz *Szegő* Jánosnak, a fiatal *Dohnányi*-tanítványnak bemutatkozása is.

— Az első énekesnő a szezón hangversenyei során *Lissmann* Éva Katharina lesz október 15-én, aki már a múlt évben beigazolta, hogy a legkiválóbb *Schubert*-énekesnő. Azután következnek *Culp* Julia, *Gerhardt* Elena, *Gmeiner* Lula, *Heim* Melitta, *Hermann* Lilly. Eljön ismét *Steiner* Ferenc, a külföldön élő híres magyar kamaraénekes is, a hegedűsök közül pedig *Busch* Adolf, *Flesch* Károly, *Bárdos* Alice hangversenyeznek. Nagyon érdekes orgonahangversenye lesz *Wehner* Gézának, a népszerű *Son* Harry önálló csellóestét ad, *Schweiger* Hilda szezonyában pedig egy nagyon szép és na-

RUBINYI TIBOR, a pozsonyi színház tagja, a „Hotel Imperial” főszerepében

gyon tehetséges fiatal müncheni táncosnőt fogok bemutatni.

A LYRA HANGVERSENYIRODA

fennállása óta minden évben nagy attrakciókkal szolgál Budapestnek. *Forrai Oszkár*, az iroda agilis igazgatója, külföldön barangol minden nyáron, hogy mentől több és minél érdekesebb zenei eseményekben részesíthesse 'közönségét. *Forrai* most tért vissza újabb németországi utjáról és új szezonjáról így nyilatkozott:

— A színpadról és moziból egyaránt jól ismert *Rita Sacchetto* táncstíjével nyitom meg október 8-án a szezont. A művész nő ezuttal elhozza müncheni iskolájának növendékeit is és így táncstíjje különösen érdekesnek ígérkezik. Október 18-án a kis *Morini Erika* tartja első zenekari hangversenyét. Az alig tizennégy éves hegedűművész nő, kinek már európai híre van, eddig csak szólóestéken aratott rendkívüli sikereket nálunk is. A budapesti közönség híres kedvencei, a szép *Jeritza Mária*, *Ivogün Mária* és *Kurz Zelma* eljönnek az idén is. Külön meglepetésnek ígérkezik egy új drámai énekesnő, aki az idén fog nálunk debütálni. Nagyszabású szimfónikus estjei lesznek a bécsi *Tonkünstler Orchesternek*, melyet egy-egy estén *Balling Mihály*, az Operaház volt zeneigazga-

tója, *Strauss Richárd*, *Weingartner Félix* és *Nedbal Oszkár* vezényelnek. A hegedűművészek közül *Burmester Willy*, *Koncz János*, a zongoristák közül *Ney*

PUSZTAFI JENŐ

most jelent meg *Tipegtek-Topogtok* című verseskönyve

Elly, Fischer Edwin, *Nyiregyházy Ervin*, *Ticharich Zdenka* lesznek a szezon eseményei. Énekelni fog *Piccaver Alfréd*, aki különösen a múlt évben szerzett nagy népszerűséget nálunk, *Urlus*, a híres hollandi baritonista és *Östwig*, a bécsi udvari Operaház új tenorista-fenomenje. Nagyszabású táncstíjje lesz a moszkvai opera két táncospárának, melynek produkciói az eddig ismert orosz balletművészekét is felülmulja és rendezek drámai szavaló és előadóestéket is *Walden Harry*, *Moissi Alexander* és *Mayen Mária* közreműködésével. Sok más művészszel még tárgyalásban vagyok budapesti szereplésére vonatkozólag és így ezekről még nem nyilatkozhatom.

A FILHARMÓNIAI TARSASÁG

hangversenyei iránt is érdeklődtünk *Fodor Izsónál*, a társulat agilis igazgatójánál, aki most rendezte a derék gárda nagyszerű berlini hangversenyeit.

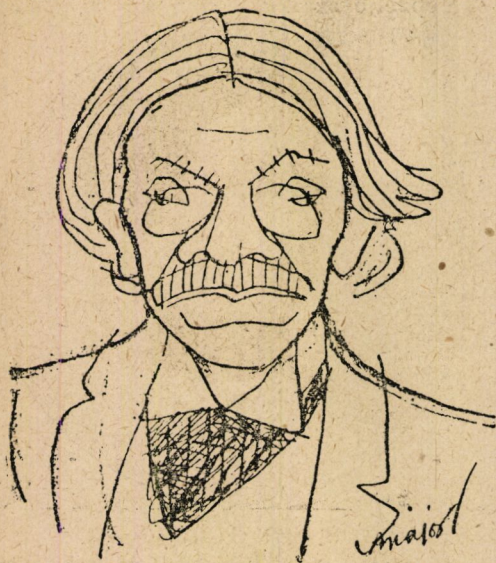
— Most tértünk haza Berlinből — mondta *Fodor* — és már azonnal meg is kezdtük a próbákat *Kerner István* főzeneigazgató vezetésé alatt ideai hangversenysezonunkra. Tíz rendes hangver-

GYŐZŐ IBOLYKA

a Star filmgyár művésznője

senyt rendezünk a Vigadóban, lesz négy vasárnapi népszerű matinénk és tartunk a Városi Színházban két rendkívüli hangversenyt, melyek közül az egyik

SZINI GYULA

Major rajza

SZINHAZI ÉLET

hangversenyirodájáról is, mely a meglévők közé áll, hogy a főváros közönségének szórakozásáról gondoskodjék. A *Színházi Élet* hangversenyirodája nem akar a többiekkel konkurrálni. Sem külföldi zenekarokat nem hozat, hanem elsősorban egy nálunk kevésbé kultivált műfajt, a konferanccot akarja állandósítani. A *Színházi Élet* rendezésében az idei évad folyamán Nagy Endre, Ivánfi Jenő, Beregi Oszkár, Guthi Soma tartanak érdekes és mulatságos konferanccésteket, előadásokat, amelyeken a közönség sokkal intímabb kontaktusba kerül a művészekkel, mint a színházban. Rendezni fog ezenkívül a *Színházi Élet* hangversenyirodája számos vasárnapi matinét és egy nagyszabású dalárda-versenyt, melyen Magyarország összes dalárdáinak részvételével többek között előadásra kerül az a békehimnusz is, amely a *Színházi Élet* pályázatán az első díjat fogja nyerni. A hangversenyiroda egyébként ugyanott van, ahol a *Színházi Élet* kiadóhivatala, az Erzsébet-körút 29. szám alatt.

Beethoven IX. szimfóniája kerül előadásra, a másikon pedig *Weingartner Félix* fog vezényelni. Első hangversenyünk október 7-én lesz *Dohnányi Ernő* közreműködésével, aki ez alkalommal *Brahms* zongoraversenyét játssza. A második hangversenyen, október 21-én, *Telmányi Emil* a szerző dirigálása mellett be fogja mutatni *Dohnányi* legújabb művét, egy négytételes hegedűversenyét. A későbbi hangversenyeken fellépnek még *Busch* Adolf, akit csak nemrég szerződtettek Joachim örökébe a berlini zenei főiskolához, *Burián* Károly és a fivére *Burián* Emil, akik zenekari kíséret mellett *Mahler* Gusztáv dalait fogják énekelni, dr. *Weingartner* Pál, a kitűnő bécsi zongoraművész, *Engell* Birgit, *Lhevinne* József, *Földessy* Arnold, *Vecsey* Ferenc, dr. *Székelyhidy* Ferenc. Ez a névsor még nem teljes, mert több művésszel tárgyalunk még, sokan pedig nem tudnak egyelőre diszponálni, hogy mikor jöhetnek. A hangversenyek műsora az idén szokatlanul gazdag és változatos lesz.

A hangversenyrendezők sorában végül szólunk kell Budapest legfiatalabb intézményéről, a

GÖZON GYULA és BERKYL LILI
az Ujságíró-napon Papp felv.

Zugligeti riportjai

Mosolyogva és elégedetten tette maga után be az ajtót Zugligeti és boldogan mondta: jónapot kívánok. Aztán leült a bőrfotelba, keresztbe rakta a lábát a térdén és a segédszerkesztő tágra nyílt szemmel bámult meg a lábán egy pár vadonatúj bagaria-cipőt.

— Ne tessék csodálkozni . . . — kezdte Zugligeti — . . . bizony új cipóm van.

— És hol szerezte?

— Egy szenzációs riportom eredménye ez a pár cipő, — mondta mosolyogva Zugligeti és már is mesélni kezdett. — Képzeljék kérem, Németh Juliskának 24 óra alatt egy pár új cipőre volt szüksége. . . . Véletlenül bekapcsoltak egy

AZ EGYIK WEISZFELD

telefonba, amikor a művésznő panaszkodott, — így tudtam meg a dolgot. Ez egy szenzációs riport, — villant az

agyamban a gondolat — és elindultam cipőt szerezni. Pesten csak a Weiszfeld tud szép cipőt csinálni . . . hát odarohantam. De hirtelen zavarba jöttem . . . — képzelje szerkesztő ur, két Weiszfeld

A MÁSIK WEISZFELD

van és nem tudtam, melyikhez menjek. Pláne amikor megtudtam, hogy haragban vannak, — ekkor lett nagyon melegem. Ugyanis azt mondta mindegyikük, hogy ilyen rövid idő alatt csak egy fél pár cipőt tud készíteni . . . Hogy hozzam őket össze, ezt a két haragost, hogy mégis kész legyen a cipő! Odarendeltem mindkettőt Németh Juliskához, persze nem tudták, hogy találkozni fognak. Na már most. Külön-külön szobából egyszerre küldtem be őket mértéket venni, hát lehet egy szép művésznő lábainál haragudni: — menten kibékültek! . . . De ez még nem minden. Odarendeltem

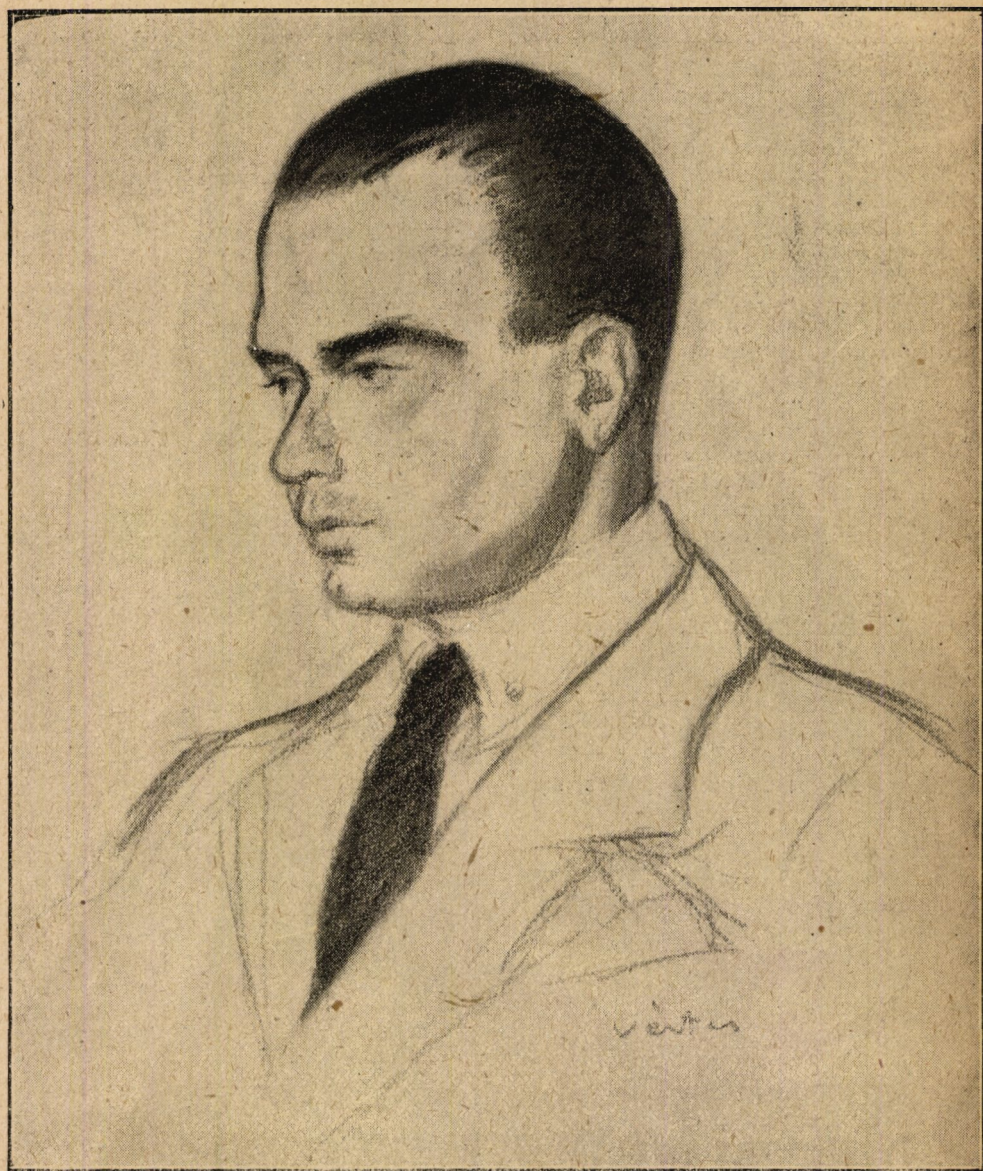
Majort is. Lerajzoltattam a két, immár jóbarát Weiszfeldet és emlékül azt is megrajzoltattam, amint kezetszorítottak,

Hogy aztán én is szerettem egy pár cipőt, az már más lapra tartozik . . . Tessék, itt vannak a képek!

— Kedves Zugligeti, — mondta a

segédszerkesztő — magát még egyszer be fogják zárni, meglátja..

— A riportjai kezdenek veszedelmes formát ölteni.

RAJNAI GÁBOR, a Nemzeti Színház tagja

Vértés rajza

Minden új könyv kapható a Színházi Élet boltjában

Gróf Rinaldó

Uj operettre készül a Király Színház. Ez már magában véve is rendkívüli színházi esemény, mert mint jól ismeretes, ebben a színházban a legkritikábbak a premier izgalmai, de annál gyakoribbak a jubileumi esték vidámságai. A dolgok rendje azonban mégis csak az, hogy egyszer a sokszorosan jubilált darabok is lekerülnek a műsorról és a Király Színház próbaszobáiban és délelőtt a színpadon lázas izgalommal készül az egész művészszemélyzet az idei tél operettségévére.

Mert hogy esemény lesz, afölött a legletompítóbb objectivitás mellett sem lehet kétségben az ember. A szerzők triáza mond meg mindent és ezt a mindent teljessé teszi a szereplők névsora: A szerzők? *Bakonyi* Károly írta a szöveget, *Gábor* Andor a verseket, a muzsika pedig *Szirmai* Alberttől való. Kell-e ez alkalommal külön bemutatni a *Gróf Rinaldó* szerzőit? Mind a hárman régi, népszerű mulattatói a magyar közönségnek és legutóbbi munkájuk, a „Mágnás Miska” még élénk emlékezetében állhat minden színházlátogatónak.

A próbák már erősen előrehaladtak és mintegy három hét múlva, október második felében megtartható lesz a bemutató. A Király-színház legjobbjai, a legszebb névsor, ékeskednek azon a plakáton, amely legközelebb már megjelenik a pesti utcán a „Gróf Rinaldó” bemutatóját hirdetve. Itt adjuk a teljes színlapot:

Gróf Kereszthy — Rátkay Márton
Helén, felesége — B. Kosáry Emmy
Kapronczay főispán — Szirmai Imre
Rózsika — Lábass Juci
Balázs — Ihász Aladár
George Adam — Király Ernő
Mary — Balogh Klári
Szakács — Hajnal György
Boltos — Radó Sándor

Szebb színlapot operettelőadáshoz képzelni sem lehet! Hogy mit csinálnak a három felvonás során gróf Kereszthy, meg a felesége, az angol nevű George Adam, a temperamentumos Rózsika és a többiek, ezt korai volna még elmondani. A „Gróf Rinaldó” sok-sok kedves ötletét, mulatságos fordulatát még a színháznál is hétpecsétetes titok gyanánt őrzik. Annyit azonban már elárulhatunk, hogy

az új operett kiállítása egymaga is külön meglepetés lesz a Király-színház közönségének. Az első felvonás egy diszes estélyen játszik, a második gróf Kereszthy kastélyában, a harmadik pedig kastélyon kívül történik és egy igazi, lovagkorbeli várkastélyt hoz a színpadra, amelyen egy valóságos felvonóhid is fog működni. Ennek a külön diszletezési attrakciónak az átalakított Király-színház adja meg a lehetőséget és ezt *Czakó* Gyula főrendező alaposan ki is használja. *Vincze* Zsigmond a zenei részt készíti elő lelkes odaadással. A városban szerteszéjjel atelierekben, divatszalonokban, cipésmestereknél, szabóknál pedig javában készül az a sok drága holmi, amit a szereplők magukon kihoznak a színpadra.

Igy készül a *Gróf Rinaldó* előadására a Király-színház.

KRITIKUSOK

NADAS SÁNDOR

Vállán éles golyóra töltve a puska,
Lobogóján a Pesti Futár,
Ő Budapest legifjabb kritikusa.

DALCROSE NÖVENDEKEK

Budapesti Dalcrose-tanfolyamok

Távol minden rikoltó reklám lármájától, igazi művészi komolysággal és művészi céltudatossággal folytatja már évek sora óta működését a budapesti Dalcrose iskola, mely a testi formaérzék fejlesztését szerencsésen és nagy eredményeket kapcsolta bele a modern zenei nevelésbe. Jaques-Dalcrose Emil genfi zenetanár hosszú időn át végzett kísérletek után fedezte fel azt a ma már minden téren diadalmaskodott alapigazságot, hogy a ritmikus torna tudásával lehet valóban muzsikális lelkületű, harmonikus idegrendszerű embert nevelni. Ezen az alapon építette fel rendszerét, melynek egyik célja az is, hogy a testet képessé tegye művészi érzések kifejezésére. Az új művészi elvek ápolására és terjesztésére Jaques Dalcrose a Drezda mellett lévő Hellerauban pompás intézetet alapított, amelynek ma már a világ minden kulturálisan fejlett nagyvárosában vannak fiókinézetei.

A budapesti Dalcrose-intézet igazgatója és vezető tanára, Freund Ernő, a növendékeivel tartott több demonstratív előadás mellett a legmeggyőzőbben mutatta be a Dalcrose-féle elvek gyakorlati alkalmazásának értékét „A tékozló fiú” című zenés némajátéknak azon a nagyszerű előadásán, amelyet Galafrés Elza, Csillag Teréz, Hegedüs Gyula, Paulay Erzi és Kürthy György közreműködése mellett Dohnányi Ernő vezénylete alatt ismételt az Operaházban rendezett. A színészek a zene ritmusára a a Dalcrose-féle elvek szerint mozogtak, taglejtésük, mimikájuk a Dalcrose-iskola egyszerű gyakorlatainak kombinációiból alakult ki és kifejezőbb és drámaibb és megérthetőbb volt, mint bármilyen pantomim, amit eddig Budapesten játszottak.

A ritmuson, mint a zene és a mozgás közös elemén épül fel a Dalcrose-rendszer, amely tehát nem táncot tanít, hanem megtanít a zenei gondolatoknak benső átélésére és azoknak mozdulatokba való átültetésére. Azoknak tehát, akik zenét tanulnak, vagy olyanoknak — főleg gyermekeknél — akik csak ezután

fognak zenét tanulni, mérhetetlen kincs a Dalcrose-rendszer tudatos fejlesztése. A Dalcrose-féle gyakorlatokkal a gyermek játszva sajátítja el a zene alapelemeit, a zenének mozgási és izomérzetek révén élék át a zenéművészet összes elemeit. Rendkívül nagy hasznát veszik Dalcrose tanainak a színészek és színpadi énekesek is, mert a ritmuson alapuló Dalcrose-féle mozgási rendszer útján testük kifejezőképességét lényegesen nagyobb mértékben aknázhatják ki. Az iskola azután felhasználja a ritmikus torna eredményeit a közvetlen zenei nevelésre, rávezeti a növendékeket, hogyan fejezheti ki szabatosan zenei gondolatait.

A budapesti Dalcrose-tanfolyamokat az idén a régi Zeneakadémia (Andrássy-ut 67.) dísztermében tartják meg Freund Ernő vezetése alatt, kinek lelkes segítő társai *Szentpál Olga* és *Wilke Charlotte*, mindketten a helleraui intézet volt tanárai, akik tavasszal Bécsben a Grosses Konzerthausaalban rendezett estélyen nagy elismerést és sikert arattak művészi produkcióikkal.

A Dalcrose-féle ritmikus torna nem tánc, nem divatcikk, hanem komoly és a fejlettebb stádiumban nem is túlkönnnyű studium, amely igazi komoly zenészeket, sokoldalú plasztikai képességekkel bíró művészeket akar nevelni. A budapesti

iskola a múlt tavasszal is rendezett egy bemutató-előadást, amelyen gyermekek és felnőtt növendékek az uniformisos fekete trikókban végzett produkciókkal gyakorlatilag mutatták be, hogy mi a különbség a művészien fejlesztett ritmikus plasztikai kultúra és a nagy zajjal hirdetett mindenféle „táncművészeti” csodabogár között. Freund Ernő növendékeivel az idén ismét több nyilvános előadással fogja promogálni a Dalcrose-féle rendszer nagyfontosságú hivatását.

Pintyőke

Bródy István nagyszerű energiája és hozzáértése nemcsak azt mutatta meg a „Pintyőke” bemutatásával, hogy hogyan lehet néhány nap alatt az ideiglenes nyári színpadon téli színházat csinálni, hanem azt is bebizonyította, hogy a közönség jó előadás és jó darab miatt még az ominózus Városligeti Színházat is felkeresi.

Kapunyitó előadásul Walter Kolló pompás operettjét, a „Pintyőkét” adták elő. A szöveget a francia Paul Hervé írta franciás ötletekkel és fordulatokkal és bármily agyonkoptatott is ez a dicséret, le kell szögeznünk, hogy a librettó annyira kacagtató és ujszerű, hogy bohózatként, zene nélkül is megállná a helyét. A cselekmény arról szól, hogy egy Anatol nevű ifju sportsman négy és fél milliót örököl, de csak akkor — és itt épp ez a „de csak akkor” a fontos — ha huszadik életéve betöltéséig megőrzi ártatlanságát. Hogy ez a nagyszerű alapötlet mennyi neveléses helyzetre ad alkalmat, azt elképzelhetik.

Balogh Böske egy kis szobaicát játszik ennivalóan. Persze ő is számít valami örökségre és el is határozza, hogy ha huszezer koronát örököl, kunyhót vesz magának, ha ötvenezret, vesz egy házat és ha százezret, akkor — színésznő lesz.

Horti és Simonyi a csapodár apóst és a még csapodárabb vót, Teobaldot és Gastont alakítják nagyszerű egyéni humorral. Első felvonásbeli párfajelenetüket a közönség valósággal átkacagta. Főleg, midőn Teobald szigorú erkölcsprédikációt tart vejenek, mert annak zsebéből egy női sál lóg ki és beszéd közben megatottságában könnyezni kezd és ekkor

SIMONYI DEZSŐ
a Margitszigeti Színház tagja

letörli könnyeit egy rézsaszinü füzöcskével.

Persze a feleségek féltékenyek. Főleg Teobaldné (*Tarnay Leona*), aki követeli is urától, hogy csókolja szájon és esküdjék, hogy nem csalta meg. Horti gyáván ellenkezik.

— „Nem lehetne inkább csak az eskünél maradni...?“

A végrendelet kihirdetése is a legmulatságosabb jelenetek egyike. Mindenkinek hagyományozott valamit a nagybácsi, de az örökösök elé súlyos feltételek teljesítését tűzte. Teobald például csak akkor kapja meg a fél millióját, ha huszonnégy óráig erélyes lesz a feleségével.

— „Fuccs az örökségnek!“ — sóhajt erre a szegény férj.

Gaston két feltétel mellett örököl. Az első, hogy képeivel díjat nyerjen, a második, hogy apának kell lennie. Gaston le van sujtva, de Teobald megvigasztalja:

— Csak szorgalmasan, szorgalmasan... festeni!“

Della-Donna egyszóval kifejezve: fenőmenális. Belépőjéről, azt hiszem, joggal jósolhatom, hogy nemsokára sláger lesz. Az egész darabon végigvonul a bájos melódia:

*Pintyőke, Pintyőke mondja már!
Pintyőke, magácska merre jár?
Pintyőke, no mondja! hol lakik?
És addig, addig kérdik,
Mig meg mondom nekik.*

A szerelmes *Simonyi* minden ének után csendes rezignációval sóhajt fel:

— „Nahát, majd nem mondja meg nekik?“

Sziklai Jóska olyan bájos és eredeti, hogy ilyen kitünő operett alakítása tán még sohasem volt. A naiv, csak sporttal foglalkozó angol ifjut fényesen alakítja. Persze, a puritán angol erélyesen tiltakozik a párisi nők flirtölései ellen, de hiába, mindenkinek tetszik a piros arcoeskája. Ki is önti Teobaldnak a bánatát:

— Folyton csipkednek a nők.

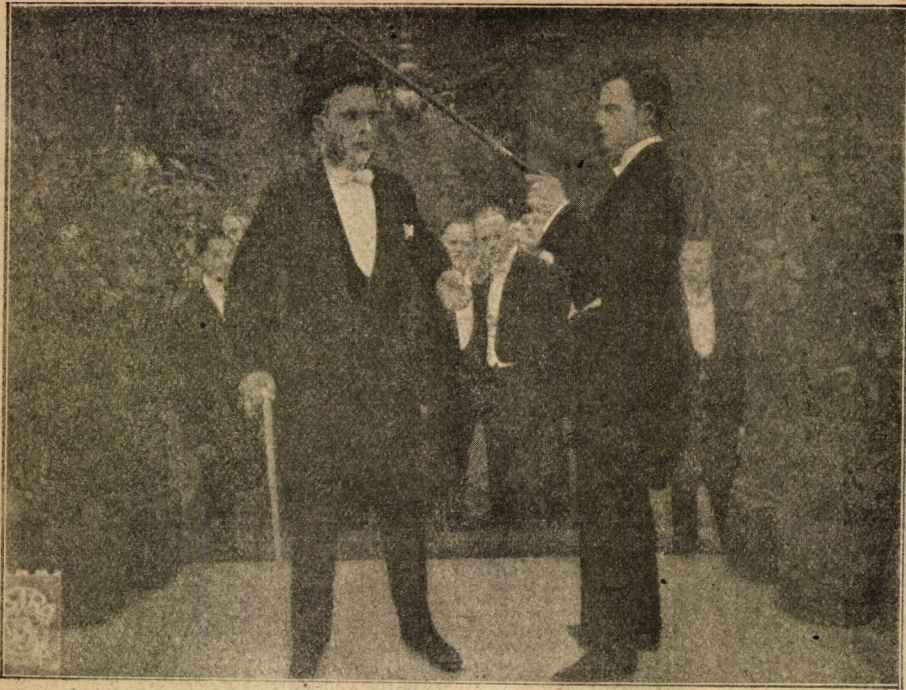
— Addig örüljön, amig csipkedik.

— De kérem... az fáj! — nyafog Anatol utánozhatatlan kedves mozdulattal.

DELLA DONNA EUGENIA

Budapesti Színház: „Pintyőke“. *Labari felv.*

Jelenet az „Izrael”-ből. — Astra-film.

Az Operaháztól elhódított *Hegedüs Ferenc* egy féltékeny orosz ezredest játszik jóízű groteszkséggel. Mindenkit meg akar ölni, akit Alma közelében talál. Midőn egyszer két férfit — Teobaldot és Gastont — lát az imádott lábai előtt, meg is esküszik, hogy vérfürdőt rendez.

— „Öseim zápfogára fogadom, hogy hármunk közül egyik meg fog halni. Lent várom önöket uraim a kapu előtt” — és evvel elrohan.

A jókedvű Teobald utána szól:

— „Ha mi esetleg késünk, csak tessék megkezdni...”

*

Nagyon kedves Alma és Anatol párjelenete a második felvonásban. A lány mindenáron szerelmi vallomást akar kicsikarni a fiuból, de ez sehogysen sikerül.

— Nem érez valami forró ürességet a mellében? — kérdezi tőle.

— De igen — feleli szégyenkezve Anatol.

— Na és mit gondol mi az?

— Az éhség...

*

Alma azonban nem adja fel a reményt.

— Maga bizonyára mást szeret — pró-

bálkozik. No, vallja be, ugye szeret valakit?

Anatol elpirul:

— Igen... a nagymamámat...

*

Anatol végre is tényleg lángrollobban és szenvedélyesen beleharap Alma karjába.

— Miért harap? — csodálkozik a lány.

Anatol nem soká gondolkodik:

— Nem mondtam előbb, hogy éhes vagyok?

*

Anatolnak különben csak az az egy fáj nagyon, hogy az utazás nyolcvan- három frankjába és huszonöt centimjébe került. Midőn szó van arról, hogy elveszti az örökséget fel is sóhajt:

— Mit bánom én a négy és fél milliót! Csak a nyolcvanhárom huszonötmet adnák vissza...

*

És így tovább... csupa nagyszerű ötlet... dicséretére a fordító *Kulinyi Ernő*nek.

Ehez a librettóhoz irt finom, vaudevilleszerű muzsikát Walter Kollo, Berlin legnépszerűbb komponistája. Azonban a

Jelenet a „Hivatalnok urak”ból. — Astra-film.

jobbnál-jobb zeneszámok közül is kiemelkedik *Marthon Géza* és *Falk Richárd* „Addig járom” című pattogó táncbetétje. *Marthon Gézát* különben dicséret illeti a zenekar kifogástalan és precíz játékáért is.

A szereplők elsőrangúak. *Della-Donna Eugénia* a címszerepben élethűen játssza a vérbeli párisi kokottot, gyönyörűen énekel és a ruhái: szenzációsak. *Sziklai József* a férfi főszerepben elragadóan kedves és fenomenálisan táncol. Külön elismerés illeti még azért, hogy harmincnyolc fokos lázzal játszotta el a bemutatón a szerepét. Megmutatta, hogy lehet beteg is elsőrendű alakítást produkálni. *Horti Sándor* egyéni humorával nagyon sok kacagást okozott és megérdemelte a nagy sikert, melyet aratott. Meglepően fejlődik előadásról előadásra *Simonyi Dezső*. Szépen énekel, ügyesen táncol és elegáns biztonsággal mozog a színpadon. Első felvonásbeli belépője nagyszerű volt. Kis szerepét kitűnően játszotta meg *Hegedüs Ferenc* és jó akvizíció a vidékről szerződötetett *Nádor Zsiga* is. Felsőrolásban véletlenül az utolsók közé maradt, de művészetben a legelsőek közé tartozik *Balogh Böske*, aki egy mondat-

tal kifejezve: beérkezett szubrett. Friss vidámságáért és tüzes temperamentumáért őszinte tapsokat kapott. Még sok megérdemelt siker vár rá. Kisebb szerepeikben is nagyon jók voltak *Tóth Böske*, *Tarnay Leona*, *Putty Lia*, *Szeceödy Annus* és *Vágó Pál*. A balletkar pedig ... tavasz a ligetben.

A legteljesebb elismerés illeti meg *Bródy Istvánt* a stílusos rendezésért, mely szintén egy főoka volt a sikernek.

Végül a kabaláról sem feledkezzünk meg, hiszen az is nagy sikert jósol az új operétnak. A bemutatón a függöny is sajnálta, hogy már vége a felvonásoknak. Nem akart lemenni.

AIDA. Dalmü 4 felvonásban, írta: Ghislanzoni Antal, zenéjét szerzette: Verdi Jakob. Olaszból fordította: Ormai Ferenc. *Először adatott* 1875 ápr. 9-én, a Nemzeti Színházban, a következő szereposztással: Aida: Hauck Minnie, mint vendég. Annézis: Tannerné Szabó Róza, Radames: Ellinger József, Főpap Kószeghy, Király: Tallián János. Egy hang: Nádayné Vidmár Erzs. *Századik előadása*: 1890 márc. 29-én, *150-ik előadása*: 1911 dec. 3-án volt a m. kir. Operaházban.

A beteg Sas Nácínál

A háború nemcsak a frontokon szedi kíméletlenül áldozatait. A „hinterland”-nak is megvannak a hősei, akik a legnagyobb kincsüket áldozták fel a hazáért. Ilyen hős lett Sas Náciból is. Háború eleje óta kötelességtudó vitézséggel katonáskodott, érdemei elismeréséül soronkívül elő is léptették őrmesterré és most pár hete szörnyű csapás sújtotta: elvesztette a szemevilágát. Tragikusan rövid három hét alatt megvakult és hiába kereste fel egyik tanárt a másik után, de segíteni egyik sem tudott rajta.

Felkerestük Maros-utcai lakásán a közismert dalköltőt, akit éppen komponálás közben találtunk. Egy igen érdekesen megszerkesztett domború kottalécire tüzte be a szegalakú hangjegyeket.

— Látja, kérem! — kezdte szomorú mosolylyal. — Én már csak így írhatok. Ezt is *Vető* Sándor főmérnök barátomnak köszönhetem, aki fáradtságot és munkát nem kímélve, készítette nekem ezt a gépet.

Közelebb hajoltam és figyelmesen megnéztem a *Vető*-féle gépet. Az egész szerkezet egy lapos falécből áll, melyre öt rézhúr (a kottapapír öt vonala) van erősítve, a sorok elején, melyek taktusokra vannak osztva, violinkules van. A tábla mellett egy dobozban hangjegyek, bék és keresztjek voltak, melyeket komponálásakor a zeneszerző a megfelelő hangközökbe tűz bele.

— Ha megírtam így egy dalt, akkor a feleségem, ki kitünő és képzett zongorista, lekottázza és *Kún* László, vagy egy

Komor István, Komor Gyula dr. fia, egy meglepő novellája jelent meg az *Érdekes Ujságban*

másik zenészbáratom végzi el az esetleges technikai simításokat a kíséretben.

Elmondta aztán, hogy a szövegeket rendszerint maga írja le, mert megvakulása ellenére csodálatos módon egyenes vonalban, olvashatóan tud írni. Aztán terveiről kezdett mesélni:

— Szegény megboldogult Pilisi Lajossal mentem egy este, még megvakulásom előtt, hazafelé a Rákóczi-úton. Sokat beszélgettünk a dalokban most domináló „gassenhauer”-tipusokról. Ma mindenki slágerre dolgozik — mondtam neki — és nem gondol arra, hogy az csak tiszavirág és hogy minden sláger a közöny és a megunás tengerébe fullad. Én a magyar dalt — nem múdalt — csináltam meg és hogy milyen állandó és értékes sikert értem el, azt mutathatja a „*Keresem az Istent*” című dalom, mely nyolc év alatt sem múlta divatját. Pilisi akkor igazat adott nekem és elárulta, hogy ő sem nézi örömmel az irodalomban uralkodó külföldi irányokat és a színpad magyar hegemoniájának helyreállítása céljából egy modern népszínművet fog írni, melynek zenéjének megírására engem kért meg. Becsületszavunkat is adtuk, hogy csak egymással csináljuk meg a darabot. Most visszahelyeztetem a becsületszavát a sírjára ...

Nagyon szomorú lett szegény Sas Náci.

— Pilisi meghalt, én megvakultam. Bizony nagyon rossz vak embernek lenni — sóhajtott keservesen. — Egyetlen vigasztalásom az igazán nagyszerű memóriám, melynek segítségével mindenre vissza tudok emlékezni. Gondolatban látom az utcákon a cégtáblákat, a képeimet a falakon. Nézzel — mutatott a *Katona* Nándor egy képére. — Ezt *Katona* festette.

És így sorba megmondta az összes ké-

SAS NÁCI, a megvakult zeneszerző

pek festőit. Pedig ez nagy munka, mert Sas Nácinak sok, nagyon sok képe van.

Felesége megmutatja a körülbelül egy négyzetméter nagyságú palettát, melyre *Benczur, Katona, Magyar-Mannheimer, Csók, Deák-Ebner, Tornyai, Pálya, Pentelei-Molnár, Margitai, Nadler, Szenes, Edvi-Illés, Dudits és Kaciány* festettek egy-egy kis képecskét.

Későre járt már, bucsuztam. Kikisért a feleségével az előszobába.

És az orvosok mit mondanak? — kérdeztem. — Van remény a gyógyulásra?

— Biztatnak! Azt mondják, lehet, hogy nemsokára újra látni fogok.

Ránéztem a feleségére. Könnyes volt a szeme ... az enyém is. (Sz. A.)

Színházi versikék

Hallatlan

És sikernek talán a legszebb?

Károlyi Mihálynak az új

Drégely-darabban

Gyárfás annyira tetszett,

Hogy így szólt Fényesnek: lásd,

Végre mégis láttam egy nekem tetsző

Kabinetalakítást.

*

Bár ma már

Elmult a nyár,

A Budapesti színházba

Most érkezett a Pintyőke madár.

Csodájára mennyi autó jött

És fogat, ni;

Bródy Pistával Pintyőkét lehetne fogatni.

*

Ugy látszik, még sem éljük

A demokrácia idejét,

A Pillangó főhadnagy kénytelen

Egy grófnak átengedni a helyét.

*

Fenti magyar nyelven irt versikéket

Megértik-e vajjon?

Hisz Magyarországon már mindenki

spanyol!

(Lengyelke.)

Páratlan menyecske

(Farágó Jenő és Zerkovitz Béla új operettje a Royal Orfeumban.)

Kedves estnek ígérkezik az október elseje, akkorra tüzte ki a Royal Orfeum igazgatósága az új Farágó—Zerkovitz-operette bemutatóját. Érthető a közönség rendkívül nagy érdeklődése, mert ugyane szerzők neve 120-szor a Pitypalaty kisasszony címlapján volt odanyomva és ép a Pitypalaty kisasszony tartós sikere adott alkalmat a művészgárdának az új operette szorgalmas előkészítéséhez. Nem akarunk a bemutató előtt jósolgatni, nem akarunk részletekbe bocsátkozni, de — végighallgatván az operette legutóbbi jeles-mezes-diszletes próbáját — az a hitünk, hogy ismét jubileumok sorozata van biztosítva. Farágó egy rendkívül ötletes mesét eszelt ki, a téma feldolgozása pedig olyan, hogy akár zene nélkül is, mint igazi vigjáték, nagy sikert arathatna. Külön öröme telhetett Zerkovitznak a kitűnő versek megzenésítésében. Ez meg látszik azon a pattogó jókedven, mely az operette táncmuzsikájából csillámlik elő, viszont tán még sohasem hallottunk ilyen lágyan omló, lebilincselő, hangulatos muzsikát, melyek a darab szentimentális helyzetét illusztrálják. Herendy Mancinak és D'Arrigo Cornélnak irigylésre méltó parádészerepek jutottak ismét osztályrészül, a humort pedig, a jókedvet Virág Jenő és Sándor Stefi képviselik tökéletesen. Tánczenialitásáról ad újabb tanúságot Pártos Jenő új partnerével, a közkedvelt Geiger Irmával. Két kacagató kabinettfigurát alakít Szirmai Vilmos és R. Burian Etel. Az operette kiállítása szenzációs, látszik, hogy a direkción milyen nagy súlyt helyez arra, hogy a kitűnő operetteujdonságnak kitűnő keretet is nyujtson. A hölgyek toilettejei megérdemlik, hogy csodájára járjanak majd. Megjósolhatjuk, hogy a Royal Orfeumnak legnagyobb sikerét fogja hozni a *Páratlan menyecske*.

ANTIGONE. Tragédia, írta: Sophocles. Fordította: Csiky Gergely. Első előadása 1876 május 28-án volt, a Nemzeti Színházban, ezzel a szereposztással: Antigone: Jászay Mari, Kreon: Nagy Imre, Isméne: Kőrösmezey Gusztáv, Ór: Szigethy Imre, Hirnök: Beresényi Béla, Eurydike: Paulayné, I. II. karvezető: Ney Dávid és Pintér, Tiresias: Komáromy, Szolga: Halmay Imre.

Ne kérdezd, hogy mért könnyezem.

Hallgató

Szövegél és zenéjét írta Sas Náci.

Ne kérdezd, hogy mért könnyezem Mért göltri a tel-ke-met a bá-nát!

Mért nem de-rül fel az ar-com Mi-kr té-ged ál-ma-im-ban lál-lak?

Mi-szen min-den gon-do-la-tom Csak hoz-zád száll gyö-nyö-vi srep

pi-rom!

S mák-or aj-kam aj-kad é-vi, Szegény szívam jay de er-ri

ZENEMŰVEK A SZINHÁZI ÉLET BOLTJABAN

Hogy né-ha a bol-dog-ság is sü-lyos, ne-hez já-va!

Ki lenne a legszebb moziszinésznő?

A Színházi Élet 6000 koronás pályázata.

A mozi kezdetben tudományos kísérlet volt, azután természeti képek, tájak, városok, fizikai tünemények felvételével tarkítva szórakoztatta közönségét, végül színház lett. Mozidrámák keletkeztek, megszülettek a mozi drámaírói és dramaturgjai és a darabokhoz szereplőkről is kellett gondoskodni. A mozi, helyesebben a filmgyárak, oda fordultak, ahonnan szédületes fejlődésben a legtöbbit vette az új művészeti ipar: a színházhoz. A színházak művészei és művésznői álltak a berregő felvevőgép elé és megteremtődött a színészi hivatásnak legideálisabb mellékfoglalkozása, a mozizás. Idővel azonban kiderült, hogy a még oly jó színészek is nem minden esetben jó moziszinészek és a filmgyárak rájöttek, hogy azt, amit a színházak tesznek, ők maguk is megtehetik, hogy t. i. társulatot szerveznek és saját aktoraikat léptetik fel a mozidarabokban. Megindult szélteben-hosszában a nagy keresés, szervezkedés és itt megint érdekes dolog derült ki: hogy igen sok esetben nem is a hivatásos színészek a legjobb, leghasználhatóbb moziszinészek.

A mozi, a filmdráma, új érvényesülési lehetőséget nyitott a polgári osztálynak és a természetes szépségnek. A filmen tudvalevőleg elsősorban nem az a színész érvényesül, aki a legjobban játszik, hanem aki legjobban hat a képen, akinek alakja, arckifejezése, mozdulatainak plaszticitása a legalkalmasabb, legkifejezőbb. És máról holnapra új színészeket, színésznőket tett híressé, sőt világhírűvé a mozi. Még hozzá nem is olyanokat, akik már azelőtt is foglalkoz-

tak színjátszással. Daliás ifjak, szép nők a legkülönbözőbb polgári foglalkozásokból kerültek a mozihirességek közé. Hogy csak egy példát említsünk: az amerikai mozi legünnepeltebb starját, a szépségéről híres *Clara Kimball Jung*-ot az utcán fedezte fel egy filmgyár rendezője. Ujságárus volt és ma a leghíresebb filmdiva Amerikában.

Ezek a körülmények késztetnek bennünket arra, hogy mi is felfedező körútra induljunk. *Keressük azt a szép nőt, aki nálunk a legszebb moziszinésznő lehetne.* Voltaképpen egy szépségversenyről van szó, de annak különös érdekességi tartalmat akarunk adni. Nem állunk semmiféle mozi szolgálatában és nem is azért irunk ki pályázatot, hogy megkeressük a legszebb moziszinésznőt. A *Színházi Élet* szép asszonyok és leányok arcképei nyomán akarja eldönteni hozzáértő, szakmabeli bizottság által, hogy ki lenne közülük a legszebb moziszinésznő, ha történetesen erre a pályára lépne. Ezzel már el is mondtuk a pályázat feltételeit. Felszólítjuk olvasóink táborának minden nőjét, a magyar asszonyokat és magyar lányokat, küldjék be arcképeiket a *Színházi Élet* szerkesztőségébe (Erzsébet-körút 24.)

Hivatásos színésznők, színiiskolai növendékek, vagy olyanok, akik filmfelvételeknél már közreműködtek, ki vannak zárva a pályázatból. Reprodukcióra alkalmas tiszta, lehetőleg csakis a fejét ábrázoló, pontos névvel és címmel ellátott arcképeket kérünk. Valamennyi beérkezett arcképet leközl a *Színházi Élet*, a zsüri azonban az eredeti arcképek alapján dönti el, ki lenne az arcképek tulajdonosnői közül a legszebb moziszinésznő. Aki azt akarja, hogy képét döntés után visszakapja, mellékeljen választványt vagy bélyeggel ellátott megcim-

zett borítékot. Izgalmas és érdekes pályázat lesz ez, amelynek az ország összes szép asszonyai, lányai elvonulnak a *Színházi Élet* olvasói előtt. A pályázó arcképek közlését már jövő heti számbunkban megkezdjük és ezentúl minden héten a beérkezés sorrendjében közöljük a fotografiákat.

A zsüri ítélete alapján *huszonkilenc* díjat osztunk ki a győztesek között. És pedig:

Egy első díj: egy női arany cigarettatárca vagy 2000 korona készpénz.

Három második díj: egy-egy arany karkötő óra vagy 500—500 korona készpénz. És végül

Huszonöt harmadik díj: egy-egy ezüst női cigarettatárca vagy 100—100 korona készpénz.

A cigarettatárca és az órákba bevésetjük a nyertesek nevét és a pályázat eredményét. Természetesen a pályadíjakon kívül erkölcsi győzelemmel is jár a verseny, hisz a zsüri: a magyar mozi rendezők tábora mondja ki a győztesekről, hogy legszebb filmarca van. A pályadíjak hétfőtől kezdve a *Színházi Élet* kiadóhivatalának (Erzsébet-körút 29.) kirakataiban láthatók, a pénzdíjakat pedig a pályázat kiírásával egyidejűleg közjegyzőnél helyeztük letétbe.

A beérkező és a pályázaton résztvenni kívánó arcképek felett

Szomaházy István

elnöklete alatt egy mozi-szakemberekből, írókból és színészekből álló zsüri fog ítélni, amelynek tagjai a következők:

Antalfy Sándor, a Corvin-filmgyár rendezője,

Désy Alfréd, a Star-filmgyár rendezője,

Garas Márton, a Hungária-filmgyár rendezője,

Kertész Mihály, a Phónix-filmgyár rendezője,

Korda Sándor, a Corvin-filmgyár igazgatója,

Szász Zoltán író,

Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház tagja,

Király Ernő, a Király Színház tagja,

Törzs Jenő, a Magyar Színház tagja és

Incze Sándor, a *Színházi Élet* felelős szerkesztője.

A pályázat eredményét december 21-én megjelenő számunkban hirdetjük

ki, úgy, hogy karácsonyra a huszonkilenc győztes megkapja már a pályadíjat és megtudjuk, ki lenne a legszebb mozi-színész. Mi vagyunk a legkíváncsiab-
bak a feleletre. Tessék pályázni!

GOMBASZÜGI FRIDA most Molnár Ferenc „A testőr” című vígjátékának filmfelvételein vesz részt: a színésznő szerepét játssza.

„*A KÉK MAZUR*” a címe Lehár Ferenc új operettjének, amely a Király-színházban és a bécsi Theater an der Wien-ben fog színpadra kerülni.

HOTEL IMPERIAL, Bíró Lajos színműve, jövő héten kerül először idegen nyelven színpadra: a berlini Residenztheater mutatja be „Hotel Stadt Lemberg” címen.

KRUDY GYULA egyfelvonásos színdarabot írt, amely az Apolló Kabaré legközelebbi műsorán kerül színpadra.

„*HOFFMANN MESÉI*”, Offenbach remek operája, a szezon folyamán új betanulással színpadra kerül a Városi Színházban.

NAPKELET GYÖNGYE a címe annak az operettnek, melyet *Harmath Imre*, a „Pillangó főhadnagy” egyik szerzője írt *Kulinyi Ernő*-vel, a „Pesti Napló” munkatársával. Az operett zenéjét *Fenyves Gábor* írta. A szerzők legközelebb nyújtják be az operettet egyik fővárosi színházhoz.

LÁBASS JUCINAK több heti szabadságot adott a Király-színház igazgatósága. A művésznő Susákra utazott és első fellépése Szirmai-Bakonyi „Gróf Rinaldó” című új operettjében lesz.

MARTOS FERENC, az ismert drámaíró, sok nagysikerű operett szerzője, aki három év óta állandóan Svájcban él, a télen állandó tartózkodásra hazajön Budapestre.

GYÖZŐ LAJOS, a Víg-színház tagja, darabot írt „Árvácska” címmel, melyhez *Kurucz János* szerzett dalokat. A darabot *Sebestyén Géza*, a Budai Színház igazgatója fogadta előadásra.

ARANYKÉZ-KORCSMA Pesten a Rondella közelében az a helyiség volt, ahol szívesen gyűltek össze a magyar színészvilág híres utó-
törői, többek közt Déryné és Katona József is. Itt agitált nagyban Kulcsár István a magyar théátrum mellett és itt talált kedvelt szórakozást a „Magyar Színjátszó Társaság”, 1815-ben.

Magyar Színház a Színházról

írta: Kevinty

írta: Feis

Színházi kézcuklók

Irt: Szz Zltn.

Bizonyára kevesen gondolkodtak még azon, hogy mi annak a sajtáságos hatásnak az oka, melyet röviden a színésznői kézcukló fejlődéstörténetének lehetne nevezni. Hogy a cukló eleganciája a kulturfejlődés csücsgörbéjének melyik csomópontjára esik, annak eldöntésére jó szem kell — bizonyos, hogy nagy szerepet játszik a női csáb hangversenyében a cukló vonala, hosszúkassága vagy hagylószersűsége — és nem kis fontossága van annak a finom, piheszerű szőrzetnek, mely a női monumentum e párányosan kiugró erkélyét díszíti. E szőrszálacskák valódi jelentőségét csak akkor foghatjuk fel, ha széthasogatunk egyet s megvizsgáljuk összetételét. Legközelebb, bővebben foglalkozni fogok a hasogatásra vonatkozó elméletemmel.

Fedák Sári a jövő szetről

Gyönyörű, napsütéses reggel kacérodik a felhőkkel, melyek kíváncsian kándikálnak lefelé az öreg, mogorva földre... Ugyan mit látnak? A Magyar Színház bejáróját, melyen hanyatt esik a nap sugára. És ki az a magas, fiús-arcu hölgy, aki mosolyogva és kipirultan fogadja a napsugarak udvarlását, Fedák Sári, aki most jött meg a Tátrából és már messzi-

Hires színészek a korszón
Eredeti fotografia.

ről integet tudósítónknak.

Milyen lesz a jövő szeton? — Ez az első kérdésünk.

— Gyönyörű! — válaszolja Zsazsa boldogan.

És neki igaza lesz.

Búbánatos Sötétfekete Ulászló.

Csörtosgyulárolmindenkitudja
hogynagyonszeretiakisleányát.

Tegnapvalakimegkérdetted
hogymitszeretneinkábbegyözere
petvagymégygyereket. Micso-

dakérdésválaszoltaCsörtosazegészenmindegymertaszerepemetiseljatszomszázszorésakislányommaljeljatszogatok.

SZONETT

Szivemben a vörös kulissza
Már elhalón agyót legyint
S mint kéklő és bitor hegy int
Egy csipkekendő, mely felissza
Bús könnyemet, a porlepettet,
Mert néked irtam e szonettet.

Somlyó Zoltán.

Bródy Sándor a darabjáról

— Nagyon örülök fiacskám, hogy beszélhetek a darabomról. Hosszasan sze-

— Mama hires színésznő szeretnék lenni!
— Nem lehetsz, papirhiány van!

retnék beszélni róla. — mondja a drága Sándor bá és mi boldogan hegyezzük a fülünket.

— Hát bizony, olyan darab lesz ez, hogy még, — folytatja aztán az aranyos mester.

— Minden van benne: jány is még le- gény és meg öregember is, meg még egy zöld disznó is van benne!

— Meséljen a zöld disznóról, — kér- eljük.

— Én nem azt mondtam, hogy mesél- jek a zöld disznóról, hanem azt, hogy annyi minden van a darabba. Többet nem mondhatok.

És nem is mondott.

MAGA CSAK TUDJA

Intim Pista, hogy hol nyaraltak az idén Varsányiék?

— Azt nem tudom, de azt tudom, hogy Dömötör Ilona hová megy jö- vőre.

— Hát hová?

— Nem mondhatom meg, nagyon hosszú nevű város, nincs rá hely le- írni. Hanem hallották-e, ki a legbol- dogtalanabb szerelmes Pesten.

— Beszéljen, az istenért!

— Psszt, nem beszélhetek. Csak annyit árulhatok el, hogy az illető közismert ember. Hallották, mi lesz a legközelebbi premier a Városiban?

— Nem még. Beszéljen, mert ösz- szeroskadok a kíváncsiságtól.

— Még nem hallották? Akkor nem árulom el. Pá, rohanok.

— Hová siet?

— A Papírközpontba, hogy enge- délyezzenek nekem még két mázsa papirost.

Uj darab

A „KILENC A KISLÁNY“ SZEREP- OSZTASA.

A női szerepeket — mint értesülünk — ki- záróan és főként színésznők fogják játszani. Az igazgatóság ezzel egyidejűen elhatározta, hogy a férfiszerepeket színészeknek fogja ki- osztani.

A JÓ ÖTLET. Szomaházyhoz egy fiatal- ember kéziratot hozott.

— Jó az ötlete? — kérdezte Szomaházy.

— Nagyszerű! — felelte a fiatal szerző.

KRITIKUSOK

Írónak és színésznek jó seft,

Ha megkéri,

Hogy írjon a darabjáról, Keszler Józseft.

Az összes pesti színházak tagjai

SZINHÁZI VERSIKÉK

Este

Peste

N voltam

S am

Erre láttam,

Mindenütt színház van;

Látszik

Egészen Vácig, hogy

Idejét jól tőti

Bőti.

Zugligeti riportjai

— Óriási! — rohant be szerkesztőségünkbe Zugligeti, lapunk barátja. — óriási!

— Mi az óriási?

— A Vigszínház sikere. Egy nagyszerű öt- letem van, hogy lehetne kiszámítani, hogy hány Marsiakó nézné végig Gombaszögöt, ha egyszer a Mars bolygón fellépne.

Szerkesztőnknek ötlete támadt.

— Mondja, van magának lakása?

— Van.

— Szóval, maga lakó, ugy-e. Nos tehát: mars, lakó!

És kirugta a jeles csillagász.

A KIS KAPUBAN

A Vígsházban az idén is játszani fognak. A Zeneakadémia a Liszt Ferenc-téren van. Csontos Gyula a tavasszal csak folyékony vizet iszik.

Az „Egy férj, aki mindent tud“ nem kerül le a műsorról, míg mást nem játszanak.

Paulay Erzsí jövő nyáron valószínűleg meglátogatja a Margitszigetet!

Herczeg Ferenc még nem határozott.

Hatvány Lili hír szerint szintén.

A Nemzeti Színházban már készülnek rá.

RÉSZLET

AZ „EGY FÉRJ, AKI MINDENT TUD“
CIMŰ DARABBÓL.

(II. felvonás. 20. jelenet.)

Károly: És te?

Ilus: Én nem.

Károly: De hiszen azt mondtad, hogy...

Ilus: Mondtam, persze, hogy mondtam. Miért ne mondtam volna!

Károly (mérgesen): Hát tudod mit? Akkor megmondom neked az igazat!

Ilus: Mond.

SZÉPSÉGÁPOLÁS

(A rovatvezető minden kérdésre válaszol.)

Ibolya. Szép arcbőrt csak úgy nyerhet, ha mindent megtesz abban az irányban, hogy ez sikerüljön.

Színésznő 192. Az apró szőrök eltávolítására ajánljuk az erre a célra szolgáló legjobb módszert.

Fogyókúra, Szekszárd. Szerezze meg azt a receptet, amit a Hold használ, mikor fogyóban van.

Kiváncsi, Csőrötnök-Röcsök. Mikor mosakodik, a kezét lefelé tartsa és ne fölfelé, mert különben belecsorog a víz az ingébe.

igazi divatos szerző.

Szerető. Barátnőjének igaza van. Egy kanál vízbe nem lehet belefuladni.

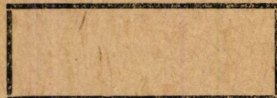

Mi lesz három év múlva a divat?

Szerkesztői üzenetek

X. Y. 2. Zsidó. — G. L. Nem zsidó. — P. H. Kikeresztelkedett. — C. Z. Nem keresztelkedett ki. — H. H. Elvált. — Zs. B. Nem vált el. — R. H. Majd elvállik.

REJTVÉNY

A rejtvény közlését a cenzura nem engedélyezte. Megfejtők között kisorsoljuk a békejegyzéket, Burrián autogrammjával. (—inti—)

Uj műsor
az Apollo-Kabaréban

A nagyszerű megnyitó műsor öt hosszú héten át változatlanul telt, sőt zsumfolt házai után jövő hét keddjén, október elsején lesz az Apolló-Kabaré idei második műsorának bemutatás előadása. Hogy mit hoz, mit ad ez a műsor, arról már sokat, ha nem is eleget mond az a plakát, amely a premier eseményét hírül adja és amelyen büszke puritánsággal egy névsor ékeskedik. Névsor, névsor, de micsoda névsor! A magyar író-gárda válogatott kitünőségei sorakoztak, hogy darabot, tréfát, dalt szállítsanak az Apolló-Kabarének, mely a műfaj könyvedsége mellett is meg akarja és meg tudja tartani az előkelő irodalmi nivót. Az Apolló-Kabaré nem burkolózik frázisokba, nem akasztja boltja fölé cégérül az irodalomnak utóbbi időben, sajnos, annyiszor diszkreditált jelszavát, de abban a zsánerben, amelyiknek ápolására, fentartására és fejlesztésére vállalkozott, a legjobbat, legértékesebbet adja. Az új műsor szerzői között ott látjuk Krudy Gyulát, Heltai Jenőt, Liptai Imrét, Gábor Andort, Karinthy Frigyeszt, Kövály Gyulát, Balassa Emilt, Zilahy Lajost, Jászay-Horváth Elemért.

A névsorban új, legalább ezen a he-

Iyen, *Krudy Gyula*, aki először szólal meg a kabaré-színpadon. Egy friss lükte-tésű kis drámát — *Az arany meg az asszony* a címe — játszanak tőle az Apolló-Kabaré színészei. A darab Lőcsén, Krudy Gyula kedves felvidéki világában játsszák a XV. században és ebben a Krudy-írásokban már oly sok szeretettel, melegséggel megrajzolt keretben játsszák el *Németh Juliska*, *Herczeg Jenő*, *Poór Miklós*, *Magyar Lajos*, *Mály Gerő*, *Szenes Ernő* és *Sándor József* a finom kis egyfelvonásost, melyhez Márkus László tervezett festői díszleteket. Nagyon érdekes mielőtt visz színpadra *Liptai Imre* *A hadiparaszt* című kis parasztkomédiája is, amely a kedvező háborus konjunktúra mellett megfollasodott és egyszerűbe urnak induló parasztot mutatja be sok vidámsággal. A darab mellett külön sikerre számíthat a kiállítás, egy szellemes rendezői trükk, amelyet bizonyára első pillanattól kezdve zajos kacagással fogad a közönség. A darab címszerepét *Rózsahegyi Kálmán* játssza, a női főszerepben pedig a budapesti közönségnek régen kedves ismerős, de az Apolló-Kabaréban új, *Csatai Janka* fog debütálni. Egy tanyai vígéc alakjában pompás szerep vár *Kövár Gyulára*, aki mellett még *Homoki Paula* és *Sándor József* játszanak a darabban.

Hallatlanul mulatságos tréfával szerepel az új műsoron *Gábor Andor*. *A bicigli* a címe a kacagtató apróságnak, egy pályaudvari hivatalos szoba a színhelye és egy utközben elveszett kerékpárról szól. *Csatai Janka*, *Boross Andre* és *Kövár Gyula* játsszák benne a főszerepeket és *Homoki Paula*, valamint *Szenes Ernő* egészítik ki a vidám együttest. Nem hiányzik az új műsorról *Kövár Gyula* elmaradhatatlan énekes tréfája sem, melyet azonban ezuttal egy kis titokzatos-ság vesz körül. Csak annyit árulhatunk el, hogy *A központi hatalmak* a címe, de nem az európai négyesszövetségről szól.

Egy kulisszák mögötti rivalitást visz színpadra *Karinthy Frigyesnek* *Tehetség* című szatirája, melyet *Faragó Sári*, *Mály Gerő*, *Herczeg Jenő* és *Sándor József* játszanak, a gyorsan a legnépszerűbb kabaréírók sorába került *Balassa Emil* pedig *A művész népszerű lesz* című kis tréfájával szerepel a műsoron. Ebben *Nagy Magda*, az Apolló-Kabaré kedves új tagja, *Margó Boriska*, *Magyar, Mály*

Gerő, Szenes és Poór játsszák a szerepeket.

Kövár természetesen ezuttal sem érheti be azzal, hogy csak egy darabbal szerepeljen mint szerző. Az énekes blüetten kívül lesz egy kis bohózata is. *Az első osztályon*, mely a mai utazást persziflálja vidám humorral. Ezzel együtt, mint a felsorolt címek összeolvásából is megállapítható, összesen hét darab szerepel az Apolló-Kabaré új műsorán, amelyen azonban még mindig marad elég hely a magánszámoknak.

Első helyen kell már előre is említeni *Németh Juliskát*, aki a magyar kabarédal legelső kiválóságának, *Heltai Jenő*nek egyenesen számára írt *Mint a cigaretta* című dalát fogja énekelni. Erősen modern ízű lesz a *Tavaszi temetés* című dal, melyet *Jászay-Horváth Elemér* versére *Buday Dénes* írt, míg *Marthon Géza*nak *Zilahy Lajos* szövegére írt *Ejnye János*, *János* című dala ismét egy kedves, vidámabb alakításra ad alkalmat. *Magyar Lajos* két dalt énekel. Az egyiknek *Dal egy tojáról* a címe és *Szirmai Albert* írta *Harmath Imre* szövegére, a másik *Gács Demeteré* és *Keserü imádság* a címe. *Gózon Gyula Harmath Imre* és *Buday Dénes* *Chant sans paroles* című dalát énekl, melyben *Csajkovszky* híres dala csendül fel, *Nagy Magda* pedig *Együgyű pesti mese* címmel énekel egy kedves chausont, amelyet *Mihály István* szövegére az egész este a zongoránál ülő *Erdélyi-Patát* *Leó* írt számára.

Kövár Gyula mindenesetre sokkal élvezetesebb formában fogja kedvtől kezdve bekonferálni ezeket a számokat, de bizonyos, hogy már a pusztá felsorolásból is kitünik, milyen gazdag, igazi főszézonba illő monstre-műsort ad október elsején az Apolló-Kabaré.

A DIVATOS SZERZŐ. *Gábor Andor* a minap megjelent a Király-Színház irodájában. Nagy örömmel fogadták, megállapították róla, hogy meghízott, azután azt, hogy lefogzott, le-sült a napon, megfiatalodott...

azután a ruhára került a sor: Kijűnő cipőit, angol ruháját, jó esőkabátját méregették végig (manapság csupa ritka dolog!), majd mikor a végére értek, *Lázár Ödön* igazgató megjegyezte:

— *Gábor Andor*on csupa jó holmi van. Ő az idei legdivatosabb szerző.

Fedák Sári háromnapos túrája a Tátrában

Tátralomnic, szept. 22.

Zord, ködös és esős nyár után csudaszép szeptembere van a Tátrának. Mig augusztusban a rossz időjárás miatt valóságos sarkvidéki felszerelés kellett a tátrai tartózkodáshoz, szeptember eleje óta — néhány nap kivételével — fehér nyári ruhában járnak a hölgyek és hajdonfőtt a férfiak, ezer méter körüli magasságban. A kései nyár gyönyörű utószezont teremtett Füreden és Lomnicon. Annyi a vendég, hogy alig lehet elszállásolni, pláne, amióta Csorbát szeptember közepén kérlelhetetlenül bezárta az állami fürdők igazgatósága. A jó időjárás híre sok vendéget csábított fel Budapestről is, köztük a Tátra régi rajongóját, Fedák Sárít.

Pénteken, huszadikán este érte a Palotaszálló vendégeit az a meglepetés, hogy Fedák Sári megjelent az étterem estélyi ruhás vendégei közt. Fürdőigazgató, titkár, főpincér, alpincér és egy csomó felszolgáló leány sietett, hogy asztalt szerezzen neki és Zsazsa gyors tempóban csakhamar utólrta a vacsora-menetrend állomásain a többieket.

Vasárnap délben újabb szenzáció — Fedák Sári nadrágban. A nadrágszerep ugyan nem új Zsazsa számára, de ez a nadrágszerep a legrégebb színházlátogatókat is meglepte. Bob herceg ugyanis ez alkalommal lodenbe öltözött, teljes turistafelszerelésbe, vastag nadrágba, selyemharisnyához szokott lábára térdharisnyát húzott és úgy indult utnak. Kezében hegymászóbot, hátán hatalmas, duzzadásig megtömött hátizsák.

— Talán a ruhatárát viszi magával a művésznő? — kérdezték meglepetten a főpincért a szálló vendégei.

— Nem kérem, a hátizsákban élelem van — volt a válasz.

Újabb meglepetés. Végül aztán kiderült, hogy Fedák Sári háromnapos gyalogtúrára indult a hegyek közé. Vasárnap estig el akart jutni a Poprádi tóig, onnan pedig tovább, a lengyel határ felé, az örök jéggel borított csúcsok közt, a Jeges tóig, a Tengersizem-csucsra, tul a nagy Krivánon, talán a Lengyel nyereg-re is.

— Viszontlátásra csütörtök reggel — mondta vidáman, bár nyögve a hátizsák tetemes sulya alatt és kísérijével együtt eltűnt a Palota halljából.

A közönség, amely delenkint a terraszon „napoz”, este pedig a hallban zenét hallgat, kíváncsian várja Zsazsa kirándulásának eredményét. Hiába minden, lehet Lomnicon ezer érdekes vendég, a legfőbb érdekesség mégis Zsazsa marad. Pedig van előkelő közönség is Lomnicon és esténként ragyogó elegancia a hall, ahol — mint egy rossznyelvű idegen megjegyezte — minden hölgy grófné és minden ur igazgató. Ott van gróf Károlyi Gyula a

feleségével és leányaival, gróf Csekonics Sándorné a leányával, gróf Klebelsberg Kunóné. Látni lehet néha Lukács Lászlót a feleségével és gyönyörű szőke Lucy leányával, aki mesésen karesu lett a fenyvesek közt. A parlamentből Bakonyi Samu országgyűlési képviselő van jelen, a publicisztikát és ujságírást Vészi József főszerkesztőn kívül, aki feleségével van itt, Székely Miklós, Bizony László, dr. Erdély Jenő (a feleségével) és Kemény Ferenc képviselik. A pénzvilág ittlévő nevezetességei. — Krausz Simon két fián és számos igazgatón kívül — Koródy Sándor bankigazgató és szép felesége, nemkülönben a híres Práger Pál, a Haditermény igazgatója, akiről azt mondják, hogy szervezés tekintetében ő a magyar Hindenburg. A négyesszövetség képviselője Neidenoff Kalin bolgár tábornok, hadügyminiszter, aki a feleségével üdül már hetek óta a Tátrában és barátokik nászuton levő fiatal magyar katonatiszt-bajtársaival. Azonkívül persze nem lehet elhallgatni Sugár Vali és Wood Elinor tüneményes eleganciáját, mely esténként elkápráztatja a szemeket.

Tarpataky.

Tátralomnic, szept. 24. (A Színházi Élet küldött tudósítójának távirata.) Időjárás gyönyörű. Zsazsa még utón. Közönség feszülten várja visszatérését. Ta.

HOSSZU NAP. A zsidó nagybőjt napján több operaházi kórista látta el a templomi kórust a dohányutcai templomban. Másnap előadás volt az Operaházban és Szemere

Árpád incselkedve fordult a templomi kóristák egyikéhez, a közismert Grossmann bácsihoz:

— Nos, Grossmann bácsi, hogy ment egy időben a böjt is, meg az érek is?

Grossmann bácsi visszaemlékezett színész pályájának viszontagságos multjára és mosolyogva válaszolt:

— Nem új dolog nekem az ilyesmi. Vidéki színészkoromban eleget énekeltem — korgó gyomorral.

VETÉLKEDES. Két öntelt, hiú színész vitatkozott a színházi kis kapu előtt.

Mindegyik önmagának tartotta fenn a nagyobb népszerűséget és a megtörtént epizódok légióival igyekeztek kijelentésüknek nagyobb nyomatékot adni.

— Mihelyt a szinpadra lépek, — áradozott az első színész — nullává zsugorodnak partnereim és minden szem felém fordul.

— Az semmi! — replikázott a második színész. — Ha megjelenek, minden látcső felém van irányítva.

— Igaz, de a — kisebbitő üvegen.

MÉDI

A „HAROM A KISLANY” FOLYTATASA

Operett 3 felvonásban.

Irták *Willner* és *Reichert*. Fordította: *Harsányi Zsolt*. Zenéjét *Schubert Ferenc* műveiből öszi-
szállította: *Lafite Károly*. Rendező: *Stoll Károly*. Vezénylő: *Stephanidesz*.

15. jelenet.

(Franci, Helén, Riedinger, voltak.)

Franci: Hiszen itt van!

Helén: Milyen boldog vagyok. Te is jól mulatsz? Mennyit fogok holnap neked mesélni. Milyen szép ez a bál!

Médi (szórakozottan): Igen.

Franci (Riedingerhez): Eredj most oda! Ne félj tőle, nem harap.

Riedinger: Kérem szépen, bárónő, szabad kérnem egy táncra?

Médi: Nagyon kedves... De olyan izgatott vagyok.

Riedinger (Francihoz): Látod? Ugy-e mondtam!

Franci: Miért vagy olyan fád?

Helén: Ugyan erédj velem egyszer körül, egész este lesi, mikor táncolhat veled.

Médi: Hát jó. Táncolok. Csak azért is táncolok. Lássam meg a báró ur, hogy nem csak ő van egyedül a világon. Jöjjön, Riedinger. (Elcipeli.)

Helén: Vajjon mi lelte?

Franci: Igazán nem tudom. Majd megmondja.

Helén: Még a legyezőjét is itt hagyta. (Utána kiált.) Itt hagyta a legyeződet. Már eltűntek. Itt hagyom, hogy megtalálhassa, ha keresi.

Franci: Ne a legyezővel törődjön már annyit, hanem egy kicsit velem is. Ma este még meg se szorította titokban a kezemet. (Megfogja a kezét.)

Helén (hátrál): Félek, hogy jön a papa.

Franci: Most nem jön. Most egyedül vagyunk. Minden percet ki kell használni.

Kettős.

Helén:

Ide kukkants, oda kukkants,
Senki se lásson.Ide kukkants, oda kukkants,
Rejtve legyünk.

Franci:

A szívemben nagy a szerelem!

Helén:

Jaj, meg ne hallják.

Franci:

Csupa láng és tűz a kebelem.

Helén:

Hallgass szívem,
Ide kukkants, oda kukkants,
Senki se lásson.Ide kukkants, oda kukkants,
Rejtve legyünk.

Franci:

Itt senki sincs más.

Helén:

Csak mink?

Franci:

Csak mink.

Csak egy csókot kérek,

Ez nem nagy véték,

Add a szád, kis bohó,

Arra való.

Helén:

Gonosz legények,

Csak egyet kérnek,

S hiába kapálsz,

Jön rája száz.

Franci:

Te csacsi, mit számlálgatsz,

Hogyha csattan.

Ugy jó a csók olvasatlan.

Egy csöppnyi bűn nincsen abban.

Hidd el nekem!

Ketten:

Te csacsi, mit számlálgatsz stb.

Helén:

Ide kukkants, oda kukkants,

Senki se lásson.

Ide kukkants, oda kukkants,

Rejtve legyünk.

Franci:

A szívemben nagy a szerelem stb.

(Tánc után elmennek.)

16. jelenet.

(Hans.)

Hans: Nincs itt. Milyen kellemetlen. Ez a grófnő már az idegeinkre megy. (Meglátja a legyezőt.) Ez a Médi legyezője. Erre felírok valamit, attól talán megbékül. Valami kedveset, versben. Csak tudnék rímelni. (Ceruzával ír.) Egyetlenem, akármilyen történjék veled, szívem csupán téged szeret. Hans

17. jelenet.

(Aranka, voltak.)

Aranka: Mit firkál maga a legyezőmre?

Hans: Tessék? A maga?... Azt hittem... biztosan a magáé ez a legyező?

Aranka: Persze. Az előbb adtam kölesön annak a kisasszonynak, aki itt ült. Adja vissza.

Hans: Egy pillanat. (Zsebkendővel dörzsöli ki amit ráírt.)

Aranka: Mit csinál a legyezőmmel? Adja már vissza. *(Elveszi.)*

Hans: Jaj, csak ne tudná elolvasni.

Aranka: Egészen össze van gyűrve. Nini, irás van rajta.

Hans: Ne, ne, nem kell elolvasni.

Aranka: Most már pláne kíváncsi vagyok. *(Olvassa.)* Egyetlenem! Akármilyen történeted van, szívem csupán téged szeret.

Hans: Püff neki.

Aranka: Hát ezért mondta, hogy ne olvasd el. *(Félre.)* Szerelmes belém. Milyen kedves. Hogy örülök.

Hans: Kérem, grófnő, egy valloomással tartozom magának...

Aranka: Ne mondjon semmit. A legyezőről tudok mindent. Mondja csak, azt hallottam, hogy a diákok ha szerelmesek, mindig szerenádót adnak. Fog maga nekem szerenádót adni?

Hans: Óh, grófnő, hogyan is merném...

Aranka: De én akarom.

Hans: Azt csak holdtöltekor szokás.

Aranka: Addig nem várok. Most rögtön akarom.

Hans: Azt ugy nem lehet.

Aranka: Muszáj. Ha ad nekem itt egy szerenádót, mindent elintézek a bácsimmal. Meg-egyeztünk? *(Kezét nyújt.)*

Hans: Most mit csináljak?

Aranka: Nyujtom a kezemet.

Hans: Isten neki, fakeszeszt. *(Belecsap.)* Le-
gyen egy pillanatig türelemmel, mindent elő-
készíték. *(Indul.)*

Aranka: Itt akar hagyni? És így?

Hans: Ja, igaz. *(Kezét csókol, indul.)*

Aranka: Van még egy. Ez még nem kapott semmit. *(Másik kezét nyújtja.)*

Hans *(kezét csókol és el.)*

Aranka: Kedves fiam, csak nagyon félénk. Hogy fog a mama csodálkozni, ha ezt az egész diákbált elmondom neki.

18. jelenet.

(Tschöll, voltak.)

Tschöll: Egy már bizonyos. Nem csaszlaui. A végén mégis csak kiderül, hogy bisambergi. Nini, a kis néma. Na, hallja kisasszony, ma-gában is szépen csalódtam. Először úgy tesz, mintha háromig se tudna olvasni, aztán ki-
derül, hogy bőven van a rováson.

Aranka: Tessék? Mi van a rováson?

Tschöll: Micsoda? Még maga beszél? Ma-gának is jól felválták a nyelvét.

Aranka: Tessék? Mi van a nyelvemmel?

Tschöll: Na csak várjon, majd kiugratom én a nyulat a bokorból.

Aranka: Tessék? Mi van a bokorban?

Tschöll: Jó volna, ha rendesen és illedelmesen szóba állna velem, még mielőtt komoly baj történnék.

Aranka: Az egészszet nem értem.

Tschöll: Adok magának egy jó tanácsot.

Hagyjon békét annak a bárónak. Van még fiatalember a világon.

Aranka: Ki van zárva. A báró tetszik ne-
kem és ami nekem tetszik, azt én még min-
dig megkaptam.

Tschöll: De hátha maga nem tetszik neki?

Aranka: De tetszem. Azt már én jobban tudom.

Tschöll: Adja Isten, hogy baj ne legyen belőle. Fiatalság, bolondság. Jobb az öregekre hallgatni.

Kettős.

Tschöll:

Mindig libák a nők,
Ezt meg nem értik ők.
Ha csak tizenhét éves,
Bubácska még az édes.
S arról, hogy ostoba,
Le nem szokik soha.

Aranka:

Amit tudok, tudom,
Hisz van rá okom,
Nem évszám itt a lényeg.
Elég tiszták a tények.

Tschöll:

A férfinép már volt hamis,
Más bakfisokkal is.

Aranka:

A helyzet oly világos itt,
Mit általánosít?

Tschöll:

Van egy örök bölcseség,
És annak hinni tessék.
Mi ennek dinom-dánom,
Az annak szánom-bánom,
Ki mint vetette ágyát,
Majd úgy alussza álmát,
S jegyezze ezt meg végül:
Nincs rózsza, tüske nélkül.

Tschöll:

Intettem jó korán,
Majd rájön kis leány,
Hogy holmi báli csókok,
Elszálló könnyü dógok,
Nem ér sokat tehát,
Eső után kabát.

Aranka:

Itt álljunk meg talán,
Hohó, bácsikám,
Ha csak husz éve élné,
Majd másképen beszélne.

Tschöll:

Nincs semmi bölcs az ég alatt,
Csak a tapasztalat.

Aranka:

Lehet rendkívül bölcs, na jó,
De szörnyen untató.
Van egy örök bölcsesség stb.
Ásszolgálja, jó napot. *(El.)*

19. jelenet.

(Pincér.)

Pincér *(jön és kiszól):* A bálnak vége. Kos-
csik előállani.

20. jelenet.

(Vendégek, Helén, Stumpfne, Franci, Johanna, Médi, Tschöll.)

Heléa: Jaj, mama, csak még egy kicsit maradjunk.

Stumpfne: Egy percig sem. Itt az ideje, hogy hazá menjünk.

Tschöll: Kocsi után is kellene nézni.

Stumpfne: Tudja mit, vegyünk egy négyüléset.

Tschöll: Nem jó, hiszen magának egyedül két ülés kell.

Johanna: Gyerünk, gyerekek, mert belekecülünk a ruhatári tolongásba.

Médi (Helénhez): Nem tudod, hol a báró?

Helén: Nem tudom. Azt hittem, hogy most táncoltál vele.

Médi: Dehogy is táncoltam.

Franci: Csak gyertek, majd utánunk jön.

(Mindenki el.)

Tschöll (mikor a pincér eloltja a csillárt, vissza jön): Hopp, hopp, ezzel a borral még otthon tisztába akarok jönni. (Felveszi a bort.)

Johanna (jön): Gyere már, apus. (Elmennek.)

21. jelenet.

(Aranka.)

Aranka: Vajjon hol marad? Hisz szerenádot ígért nekem. (Kinéz.) Ah, itt jön már.

22. jelenet.

(Hans, négy diák.)

Hans (gitárral): Ha megengedi, grófnő.

Aranka: Ne mondja nekem grófnő. Mondjon valami kedvesebbet.

Hans: Ennél a szerenádnál nem tudok kedvesebbet mondani.

Aranka: Jaj, már alig várom. (Négy diák el.)

Finále.

Hans:

Csendjén át az éjszakának,
Száll hozzád a vágy.

(Külső férfiak ismétli.)

Hans:

Es a csendes régi fának

Suttogása lágy.

Még ne lássa, még ne lesse

Jöttöd senki sem,

Szívdobogva, szivrepesve

Várom rád szivem.

Kis madárka csattogását

Csendben hallgatom,

Mint a kis madár a társát,

Drága társát,

Várlak angyalom. Jöjj!

— A dalnak ezzel vége,

Bucszom mostan végre.

Aranka:

Egy szóra még, ah, báró ur, csak egy szót,

A vágy, az lehelte végig bűbajos dallamát,

Mint mikor az enyhé szellő

Fut völgyön, halmon át.

Oh, nem bírok magammal,
Szivem, szivem tiéd. (Médi bejön.)

Hans:

Drága, édes kedves lánykám,

Nézd, szemem reád ragyog,

Senki nem kell, csak te kellesz,

Csak hogy már szabad vagyok.

Médi:

Igy helyes, ön már szabad.

Hans:

Édes szivem, drága kincsem,

Igy beszélned nem szabad,

Hisz miatta tettem én ezt,

Jól tudod, bátyád miatt.

Médi:

Ezt köszönje csak meg ő.

Hans:

Éjnye, hát csak nem haragszol?

Médi:

Ne fáradjon, kedvesem.

Tudok mindent, láttam mindent.

És önt végre ismerem.

Hans:

Szavamra mondom, higgy nekem.

De mit tegyek hát Istenem!?

Médi:

Ne tegyen semmit már, nincs miért.

Ez csúf játék volt, de most véget ért.

Nem akarok többé tudni önről.

Hans:

Akkor tovább nincs mit mondanom.

(Hans el, Médi zokog.)

23. jelenet.

(Johanna, volt.)

Johanna: Hát te hol maradsz, fiam? Már mindenütt kereslek. A lámpákat már oltogatták. Mit csinálsz itt egyedül?

Médi: Igen, mama, már megyek.

Johanna: Te sirtál? Az első bálon sirás? Mi bajod? (Médi zokogva vállára borul.) El tudom képzelni, mi bajod lehet. A nagypapa mesélt nekem valamit... a báró...

Médi: Olyan szerencsétlen vagyok.

Johanna: Csak sird ki magad, fiacskám. Sokszor jobb így, hidd el nekem. Tudnék én erről mesélni neked. Ugye csodálkozol? Alig voltam még annyi idős, mint most te. Én is nagyon szerettem valakit. Annyira szerettem, hogy el se tudtam volna képzelni más embert az éltetben. Ő is szeretett. Most már tudom, hogy ő is szeretet. (Schubert szobrára mutat.) Ő volt az.

Médi: Schubert?!

Johanna: Igen, Schubert. Akkor én is azt hittem, hogy nem élhetem túl, ha nem leszek az övé. Éppen mint most te. Akkor jött apád, még ma is látom magam előtt, amint előttem áll és énekelte „Rád várok én!” És akkor elfogott valami, valami, olyan kimondhatatlan érzés... és a nyakába borultam és boldog lettem egész életemre. És te, te is boldog leszel még, hidd el nekem.

Médi: De most úgy fáj...

FÜGGÖNY.

HARMADIK FELVONÁS.

(A szín egy pillanatig üres, távolról a diákok éneke hallatszik. Máli jön, felhuzza a függönyöket. Erős napfény ömlik be.)

1. jelenet.

(Máli.)

Máli: Köszönöm szépen, szép kis lumpok, most mennek haza a bálból. Szégyelhetik magukat. Ezt tanulják az egyetemen? (Veszi a piros rózsza csokrot s ki akarja vinni.)

2. jelenet.

(Médi, volt.)

Médi: Mit csinál itt maga a rózsacsokorral?
Máli: Ki kell ezeket hajigálni. Minek várjuk meg, míg elhervadnak.

Médi: Mi jut eszébe. Adja ide a rózsát. (Máli el.) Milyen boldog voltam még tegnap, mikor ezt kaptam tőle. (Csókolja.)

3. jelenet.

(Franci, volt.)

Franci: Mit csinálsz itt? Ugy látom, virágot reggelizel.

Médi: Ah, semmit.

Franci: Szívesen aludtam volna még egy órácskát. Te miért keltél fel ilyen korán?

Médi: Nem tudtam aludni.

Franci: Hova tűnt el az a fiu tegnap olyan hirtelen? Miért nem kísért haza bennünket?

Médi: Talán egy más hölgyet kísért haza.

Franci: Ugyan eredj, hiszen egész éjszaka veled táncolt. (Médi sir.) Mi bajod? Talán csak nem történt valami köztetek?

Médi: Velem táncolt és egy másik lányt csókolt meg.

Franci: Azt nem hiszem.

Médi: Te nem hiszed, de én láttam.

Franci: Láttad? Én részemről meg voltam győződve, hogy a feje bubjág szerelmes beléd.

Médi: Igen, az elején úgy viselkedett... És én voltam olyan liba, hogy elhittem neki.

Franci: Így már nincs rendjén a dolog. Nem szabad így bánni egy tisztességes úri leánnyal. Majd lesz egy pár szavam vele ebben a dologban.

Médi: Az Istenre kérlek, ne csinálj semmi botrányt.

Franci: Ne félj semmit. Azonnal elmegyek hozzá és számolunk.

Médi: Ugyan kérlek, maradj, mert még azt hiszi, hogy futunk utána.

Franci: Az nem úgy van. Tudnom kell, hogy hányadán állunk. Ha csakugyan csunyán viselte magát, akkor semmi szíveséget nem fogadhatok el tőle. Csak légy nyugodt, minden tisztázódni fog. Nem hiszem, hogy ő hibás volna. (El.)

Médi: Franci... legyen eszed... ne okoskodj. Ha a papa megtud valamit. (El.)

4. jelenet.

(Tschöll.)

Tschöll (hálókabátban, fején bogatás): Ugy sajog a fejem, hogy nem tudok vele mit csinálni. Annyit tudok, hogy több bálba nem megyek életembe. Máli! Máli! Hol az a trampli?

5. jelenet.

(Máli, volt.)

Máli: Mi az, öreg nagyságos ur? Hát már fel tetszett kelni?

Tschöll: Ne kérdezzon ilyen butaságokat. Miért nem keltettek fel?

Máli: Gondoltam, hogy tessék jól kialudni magát.

Tschöll: Hát lehet itt aludni? Olyan lármávan itt, mint a vurstliban. Hol a reggeli?

Máli: Hozhatom?

Tschöll: Tán azt gondolja, hogy este fogok reggelizni. (Máli el.) Csak azt szeretném tudni, mitől fáj a fejem, mikor nem is táncoltam!

6. jelenet.

(Johanna, volt.)

Johanna: Jó reggelt apuskám. Mi az? Bevan kötve a fejed?

Tschöll: Ejnye, hát talán a lábamat kössem be, ha a fejem fáj?

Johanna: Ugy látszik, ballábbal keltél fel.

7. jelenet.

(Máli, voltak.)

Máli (tálcán kávét kiflikkel hoz):

Tschöll: Ugy kell nekem. Az ilyen öreg pojáca minek meg táncolni?

Johanna: Nem gondolod, hogy ebben a fejefájásban a bizamberginek is van valamé szerepe?

Máli (megterített): Itt az öreg nagyságos urnak a reggeli. (El.)

Johanna: Gyere drágám, idd ki ezt a jókávét, mindjárt jobban leszel tőle. Csináljak friss borogást?

Tschöll: Ugyan, hagyd, nem használ ez a rongy semmit. Brrr! Milyen keserű ez a kávé. Jó dolgokat kap nálatok az ember, mondhatom.

Johanna: Bizonyosan nem tettél bele cukrot. — Ugy-e, nem felejtetted el, amire kértelek? Ami a bálón történt, arról az uramnak semmit. Nagyon bosszankodna.

Tschöll: Persze! Nagyon bosszankodna. De, hogy én bosszankodom, az nem is fontos? Én három lányt dugtam főköttő alá, én többet értek ezekhez a dolgokhoz, mint a vöm, a báró ur öméltsósága. Nem volna szívem, hogy egy ilyen kedves, jó kis lány ifjuságának virágában... az ördög vigye el, miféle kiflik ezek. Mind olyan kemény, mint a kő.

Johanna: Csodálom, reggeli friss kiflik. Mártofasd egy kicsit a kávéba. — Szóval ugy-e, egy szót se beszélünk róla.

Tschöll: Tölem csinálhattok, amit akartok. Majd rájöttök, hogy mégis csak az öregebbre kell hallgatni.

8. jelenet.

(Máli, voltak.)

Máli: Itt a méltóságos ur.*Johanna:* Itt az uram! (E.)*Tschöll:* Hát nincs egy szalvéta ennél a háznál? Talán a nadrágomba töröljem a számát?*Máli:* Hiszen ott lóg a nagyságos ur nyakán.*Tschöll:* Azt én nem szagolhatom. Az orromon ninesen szemem.

9. jelenet.

(Schober, Johanna, voltak.)

Schober: Adjon Isten ipamuram. Hogy van? Hogy mulatott az éjjel? Sokat táncolt?*Tschöll:* Viccelni könnyű.*Johanna:* Egy kicsit rossz kedve van. Nem aludta ki magát.*Schober:* Nem baj, nekem viszont annál jobb kedvem van. Ez a dolog kitünően fog menni.*Johanna:* Igazán? Mondd el hamar. Mesélj.*Schober:* Akit csak kérdeztem, mindenki csak dicsérte a szóbanforgó fiatalembert. Azt hiszem, kitünően illenek a mi kislányunkhoz.*Tschöll:* Talán meg lehetne a kislányt is kérdezni. Végre is ő megy férjhez, neki is van valami köze hozzá.*Johanna:* Légy nyugodt, apuskám, mi sem mire sem fogjuk kényszeríteni.*Tschöll:* Aztán ki az a kitünő fiatalembert? Miféle az?*Schober:* Most tanulja az utolsó szemesztert, itt az egyetemen és a neve báró Gumpenberg Hans.*Johanna* (felugranak): Kicsoda?*Tschöll:* Ismerem! Finom ppa. Jó fiu, csak az ördög rossz, hogy régen el nem vitte.*Schober:* Hát ti ismeritek?*Johanna:* Igen... azaz nem... azaz inkább igen, mint nem.*Tschöll:* Kérlek, mostan ne dadogj, mert rendszeren meg kell beszélni.*Schober:* Nem értelek benneteket.*Tschöll:* Majd megmagyarázzuk. Ez a kitünő fiatalembert híres szoknyahős, aki minden lánynak elcsavarja a fejét. Aki ott hagyta az egyik lányt, mielőtt még elvette volna és a másikat megcsókolta, mielőtt még eljegyezte volna.*Schober:* Csupa új dolog.*Tschöll:* Persze, hogy új. Az egész ma évszaka történt.*Schober:* A bálon?*Johanna:* Kérlek, nem kell azt hinned, mintha... nem... nem, ellenkezőleg... az egész dolog... a papa azt gondolja...*Schober:* Most aztán beszéljétek végre értelmesen.*Tschöll:* Nagyon szivesen. Ha rám akartok

hallgatni, ezt a léhütőt ne engedjétek a házhoz.

Schober: Baj, baj. Az állomásról már egy hordárt küldtem a címére, hogy keressen fel bennünket.*Tschöll:* Majd én fogadom. Nem is fog az másodszor idejönni.*Schober:* De gyerekek, csakugyan minden olyan biztos, amit meséltek róla?*Tschöll:* Azt nem tudom, de egyet tudok: be fogják csukni. Benne van valami politikai merényletben.*Schober:* Be fogják csukni. Az egy kicsit erős dolog.*Tschöll:* De milyen erős. Ugy vágta be az ablakokat, hogy száz darabra ment szét az egész.*Schober:* Honnan tudjátok ezeket?*Johanna:* Istenem, egész véletlenül. Majd a papa elmond mindent részletesen.*Schober:* Azonnal beszélgetünk tovább, csak egy kicsit lemosom magamról az utiport.*Tschöll:* Nagyon helyes, ezt el kell intézni.*Schober:* Az egész történet nagyon kinos rám nézve. Szegény Windhausernek erről fogalma sincsen. (Schober és Johanna el.)*Tschöll:* Még szerencse, hogy ott voltam azon a bálon. Ha nem választom szét ezt a két gyereket, ma már egy boldog pár és kész a legnagyobb malőr. Ilyen a fiatalság.

Dal.

Tschöll:

Az ifjuság vére tüzel nagyon,

Még ifju vagy, kedves mohó.

Könnyen nevetssz mindig az aggokon,

Ha szólanak, semmi se jó.

De eljő a napja, mikor más leszel.

Kezd ritkulni jaj, a szép sűrű haj.

Belátod, hogy tulkönyven képzelted el

És megjő a késő sóhaj.

Istenem, egyszer lehetnék

Még ifju legény,

Majd tudnám, hogy mikép s hogyan.

Majd tudnám a módját az életnek én,

De késő, az élet rohan.

Egy Eldorádónak képzeljük el,

Az életet, ifju, bohók.

A sült galamb szánkba repül, ha kell

És egyre csak várjuk a jót.

De aztán a sültgalamb nem jön, nem ám,

A vérünk lehül, öregszünk belül,

Galamb sincs, de csak nyelünk egyáltalán
S az ember többé nem hevül.

Refrain.

(Dal után el.)

10. jelenet.

(Médi.)

Médi: Franci még mindig nincs itt? Istenem, vajjon mit végzett? Vajjon egyedül jön-e vissza, vagy... vele? (Kívül csöngetés.) Jézusom, talán ő kjönnek. (Szemét törli.) Ne vegye észre, hogy sirtam.

11. jelenet.

(Helén, volt.)

Helén: Csókollak, drágám. Csak egy pillanatra ugrottam át hozzád.

Médi: Te vagy?

Helén: Ugy látszik, valaki mást vártál. Csak azt hozom vissza, amit kölcsön adtál. Megnézheted nyugodtan, nem lett semmi baja. Nagyon szépen köszönöm.

Médi: Nagyon szívesen.

Helén: Mit gondolsz, kivel találkoztam a kapu előtt?

Médi: A báróval?

Helén: Szó sincs róla. A tegnapi bolond grófnővel. Azt mondta, hogy szépen tiszteltet.

Médi: Nagyon köszönöm.

Helén: És mindjárt megkérdezte a cimedet.

Médi: Csak nem mondtad meg neki?

Helén: Nem kellett volna? Azt mondta, hogy a rendőrségen van egy kis dolga, aztán ide jön.

Médi: Ilyen szemtelenség. Nem fogadom. Milyen egy impertinens perszóna. (El.)

Helén: Mi lelte egyszerre? Vajjon mi történhetett ezek között?

12. jelenet.

(Franci, volt.)

Franci: Ez aztán a meglepetés! Maga az?

Helén: Mondja, mi baja van Médinek? Egész ártatlanul meséltem neki valamit, erre elkezdett sírni és elrohant.

Franci: Semmi, semmi, majd rendbe fog jönni a dolog.

Helén: Hogy aludt, báró ur?

Franci: Le sem hunytam a szememet. Egész éjszaka egy csókra gondoltam, amit tegnap este kaptam valakitől.

Helén: Jézus, Mária, ha meghallja valaki.

Franci: Hiszen nincs itt senki. Helénke!

Helén: Mi az?

Franci: Nézze, olyan szépen négy szemközt vagyunk. Ilyen szép alkalmat igazán nem szabad elmulasztani. Bűn volna.

Helén: Az is bűn, amire maga gondol.

Franci: Ugyan, egy ilyen egészen kicsi csókocska.

(Ének reminiscencia.)

Ide kukkants, oda kukkants stb.

(Ének után elmennek.)

13. jelenet.

(Máli, Novotny.)

Máli: Tessék csak bejönni, rendőrség ur.

Novotny: Egy pár szót szeretnék a fiatal báró uralal diskurálni.

Máli: A fiatal méltóságos ur elment. Biztosan találkoztak is a ház előtt.

Novotny: Nem láttam. Ejnye, de kellemetlen.

Máli: De itt van az öreg méltóságos ur. Majd jelentem neki. (El.)

14. jelenet.

(Tschöll, volt.)

Tschöll (felöltözve): Megint vendég? Nézd csak, hisz ez Novotny. Mit keres maga itt?

Novotny: Magát is mindenütt ott találja az ember.

Tschöll: Ha nem tetszik, el is mehetek.

Novotny: Ugyan, ugyan, régi barátok közt mi értelme van az ilyen érzékenységeknek.

Tschöll: Csakhogy egyszer megjött az esze. Mert máskülönben nagyon utálatos fickó.

Novotny: Már megint kezd?

Tschöll: Éppen jó, hogy itt van. Mondja, mi van azzal az ablakbetörési históriával?

Novotny: Hivatalos titok ugyan, de magának bizalmasan elmondom. Az én fortélyos eszemmel sikerült a tettést megtalálni. A tettes személyét ugyan nem, de igenis az ágy alatt megtaláltam a *Compas delictit*.

Tschöll: Mit talált meg maga?

Novotny: A követ, amit bedobtak.

Tschöll: Vagy ugy.

Novotny: Hát persze! Mit gondolt, mit találtam volna különben az ágy alatt?

14. jelenet.

(Schober, Máli, voltak.)

Schober: Isten hozta, tanácsos ur! Hallom, beszélni akar velem.

Novotny: Kellemes jó reggelt kívánok, méltóságos ur!

Schober: Mivel szolgálhatok?

Novotny: Az ifju báró uralal szeretnék beszélni arról, lehet-e a tanuságára számítani Gumpenberg vádlott ügyében?

Schober: Mit csinált az a fiatal ember?

Novotny: A feljelentés éjjeli csendháborítással vádolja és rendzavarással, amit előkelő mágnáshölgyek jelenlétében követett el egy miniszter elleni támadással.

Schober: Micsoda?

Novotny: Egy udvarhölgynek az ablakát beavágta kővel.

Tschöll: Ne beszéljen bolondokat. Az nem is volt kő. Kis kavicska volt.

Novotny (fehér papírba csomagolt tenyérnyi követ vesz ki a zsebéből): Kis kavicska volt? Ez magának kis kavicska? Ez kő.

Tschöll: Hallja, maga bakter, ezt maga most valami falról lekaparta és azt állítja, hogy ez az a kő, amit az ablakon behajítottak.

(Novotny (idegesen pakolja a követ s az asztalfutót is hozzá fogja): Udvari üveges ur!

Tschöll: Jó, jó, tudom, hogy maga cseh, de azért azt a csipketakarót adja vissza.

Novotny: Azt hittem, papíros. (Visszateszi, a kő leesik s csal: a papírt vágja zsebre.) Csak nem tételezi fel rólam...

Tschöll: Magáról mindent feltételezek.

Schober: A fiam, sajnos, most nincs itthon, de mihelyt hazajön, átküldöm.

Novotny: Akkor nem akarok zavarólag hatni a kedélyekre. Van szerencsém magamat ajánlani.

Schober: Mondja, kérem, csakugyan komoly következményei lesznek a fiatal emberre?

Novotny: Persze! Mit tetszik gondolni. Két grófnőnek az ablakát egy ilyen kövel... hol van követ?... Hol van compas delicti. Udvari üveges ur! Ön lenyelte a követ. Elsíkkasztotta compas delictit? Meg kell önt moztom.

Tschöll: Engem megmotozni? Ott van a kövel (Földre mutat s mikor Novotny lehajol érte, ráfordítja az asztalt.)

Novotny: Ezért számolni fog a magas rendőrség előtt.

Tschöll: Még fenyegetni mersz? Mars ki! (Kidobja.) Most aztán kiderül, hogy azzal a fiatal emberrel szemben teljesen igazam volt.

Schober: Én is ugy látom. Részemről a dolog már el is van intézve.

Tschöll: Kinek lehet ezt köszönni, nekem. Ha nem vigyázok, mint egy árgus, akkor a lány egy elhagyott menyasszony, a vőlegénye börtönben ül és az egész család szégyenbélyeget hord magán egész Bécs városában. (Elmennek.)

15. jelenet.

(Aranka, Máli.)

Aranka: Mondja csak, hogy a bátról az a grófkisasszony van itt, mindjárt tudni fogják.

Máli: Mindjárt jelentem a bárónőnek. (Kívül csengetés.) Milyen forgalom van itt máma. (El.)

Aranka: Ez a lány bizonyosan tudni fogja a báró címét, én bizony siettemben elfelejtettem megkérdezni. Itt van.

16. jelenet.

(Hans, Máli, volt.)

Hans: A grófnő!

Máli: Rögtön szólok a méltóságos urnak.

Hans: Még ne szóljon. Majd én aztán hívni fogom magát.

Máli: Hát akkor jelentem a bárónőnek.

Aranka: Még ne! Majd hívjuk magát.

Máli: Eggedül tetszenek maradni akarni? Ejha! (El.)

Aranka: Ez aztán meglepetés! Igazán nem számítottam arra, hogy magát itt találom.

Hans: Ha nem találtam volna otthon Schober bárónak egy levelét, nem is találkoztunk volna itt.

Aranka (erélyesen kezét nyújt): Mindegy, nagyon örülök, hogy látom.

Hans: Nagyon kedves.

Aranka: Hogy aludt az éjszaka?

Hans: Bizonyosan nem olyan jól, mint maga.

Aranka: Én bizony nagyon rosszul aludtam. Mindig az járt az eszemben, hogy most mit fog rólam gondolni.

Hans: Kérem, grófnő, azt hiszem csakugyan

itt az ideje, hogy azok után, amik tegnap történtek, végre egy őszinte szót beszéljünk egymással.

Aranka: Most fog szerelmet vallani?

Hans: Tegnap irtam valamit a legyezőjére.

Aranka: De milyen szépet. Kívülről tudom már.

Hans: Hogy őszinte legyek, nem tudtam, hogy a legyező a magác. Nagyon kinos, hogy meg kell vallanom, de az egész csak tévedés volt.

Aranka: Vagyis azt akarja mondani, hogy amit ráirt, az másnak szólt.

Hans: Igen! Pontosan kitalálta.

Aranka: Vagy úgy? És én már azt képzeltem...

Hans: Remélem, azért nem haragszik?

Aranka: Haragudni? Nem...

Hans: Nem lett volna szabad tévedésben hagynom magát, de...

Aranka: Ne beszéljünk többet róla. Tulajdonképpen én is eltitkoltam valamit. Én csak azért vagyok Bécsben, hogy megismerkedjem Bariatinszki herceggel, aki feleségül fog venni engemet. Talán sokkal jobb így.

Hans: Vagyis megbocsájt?

Aranka (kezet nyújt): És ami még tegnap történt, az a kis... izé... azt felejtse el.

Hans: Egészen elfelejteni sosem lehet egy ilyen kis izét. Szerencsére, nem látta senki.

Aranka: Azon a kisasszonyon kívül, akihez az én legyezőmre írta a verset.

Hans: És aki most nem akar rólam tudni, mert azt hiszi...

Aranka: Hogy én? Ejnye, hiszen akkor én vagyok az oka. Ne busuljon, ha bajt csináltam, rendbe is fogom hozni.

Hans: Itt egy kicsit nehéz lesz. Hiába akajja.

Aranka (kiszól): Jöjjön csak!

16. jelenet.

(Máli, voltak.)

gyok. (Máli el.) Maga pedig menjen fel ide a verandára, bujjon el egy sarokba és meg se pissenjen.

Hans: Nehéz lesz. Ha azt a lányt meglátom, kiabálni szeretnék a boldogságtól.

Aranka: Hát csak addig ne kiabáljon, míg nem hívom.

Hans: Parancsára ezredes ur.

Aranka: Csitt, már jön.

17. jelenet.

(Máli, Médi, voltak.)

Médi: A grófnő beszélni óhajt velem?

Aranka: Jó reggelt, drága kis bárónő. Nagyon örülök, hogy látom. Beszélnem kell magával.

Médi (hidegen): Mivel szolgálhatok?

Orbán fivérek, drogéria

IV. ker., Veres Pálné utca 10. szám.
Telefon 163-59. Arc- és hajfesték-különlegességek. Fényképészeti cikkek

Aranka: Mi lelte magát? Milyen sápadt az arccskája?

Médi: Szeretném tudni, milyen ügyben...

Aranka: Milyen ügyben jöttem ide? Ahhoz le kell ülni egy kicsit.

Médi (félre): Ilyen szemtelenség.

Aranka: Akarok mondani valamit. Maga éppen akkor lépett be tegnap valahova, mikor én egy fiatal embernek egy izét adtam. Egy csókot. Hiszen látta.

Médi: Igen, láttam.

Aranka: Nem szabad semmi rosszra gondolnia. Az a fiu nagyon jó barátom volt. Nagyon kedves fiatal ember, nem?

Médi: Gusztus dolga.

Aranka: Olyan szépen énekel. Olyan furcsán éreztem magam, hogy hogy nem, egyszer csak úgy jött nekem, hogy megcsókoljam, akár akarja, akár nem.

Médi: Ó mindig akarja.

Aranka: Honnan tudja olyan biztosan?

Médi: Nem tudom, miért meséli ezt nekem a grófnő. Csak egyet mondhatok; óvakodjék ettől az embertől. Tudja meg, hogy nekem épp úgy udvarolt és én persze buta fejvel hittem neki. Odaadtam neki az egész szívemet és ő (sír) mást csókol meg.

Aranka: Jaj, Istenem, ezt igazán nem tudtam, fájdalmat okoztam magának. Bocssáson meg.

Médi: Most már mindegy.

Aranka (odainti Hansot): Adja ide a kezét és béküljünk ki. Képzelve el, hogy ő maga áll most itt, maga mellett és ő mondja: add ide a kezeckédet, nagyon szeretlek, felejtjük el, ami történt. Ejnye, adja már a pracliját. (Összeteszi Hans és Médi kezét.)

Hans: Médi!

Médi: Hans!... báró ur!

Hans: Igazán tudsz rám haragudni?

Médi: Magam sem tudom.

Aranka: Ne zavartassák magukat. Nem nézek oda. (Hans Médi csókolódznak.)

18. jelenet.

(Schöber, Johanna, Tschöll, Franci, Helén, voltak.)

Schöber: Ejnye kutyateremtette, hát ez mi-csoda?

Médi: Ojjé, a papal!

Hans: Báró ur, engedje meg, hogy megkérem a leánya kezét.

Tschöll: Azt elhiszem, jó volna, mi?

Schober: Kicsoda maga egyáltalában, fiatal-ember?

Hans: Báró Gumpensberg Hans vagyok, akinek ezt a levelet tetszett írni.

Schober: Nagyon sajnálom, azok után, amik történtek, ki van zárva.

Aranka: Félreértés volt az egész.

Schöber: És a politikai merénylet?

Franci: Most jut eszembe. Azt én csináltam.

Schober: Ugy? Na erről még csevegünk.

Hans: Szabad remélnem?

Johanna: Hiszen látod, hogy ő nem hibás.

Schöber: Hát ha így áll a dolog?...

Tschöll: Tiszta szerencse, hogy ott voltam a bálon. Ki hozta össze őket, én!

Aranka: Fogadja el tőlem ezt a kis eljegyzési ajándékot.

Médi: A legyező.

Aranka: Ami rá van írva, az magának szól.

19. jelenet.

(Novotny, voltak.)

Novotny: Ne tessék magukat felizgatni, nagy ujságot mondok. Vége van. El van te-metve.

Mind: Kicsoda?

Novotny: A pör. Valaki közbenjárt és elrendelték a portörlest, pertörlest.

Franci: Hála Istennek.

Hans (Arankához): Szívből köszönöm.

Aranka: Kérem, tanácsos ur, vezessen a kocsimhoz. Minden jót mindenkinek. (Novotnyval el.)

Johanna (szomoruan leül): Kis lányom, hát csakugyan itt akarsz hagyni bennünket? (Künn esik a hó.)

Schober: Fiam, mi se csináltuk másképp.

Tschöll: Ez így van és mindig így lesz. Amíg az ember fiatal, ki akar repülni a fészekből. Árva a ház, nincs kacagás, némák a régi szobák. (Médi, Hans a verandán átölelve tartják egymást.)

Függöny.

(Vége.)

Őszi zene

SANDOR ERZSINEK

A szél kopog az ablakon,
Az ősz zenéjét hallgatom,
Ősz, hervatag, szomorú ősz,
Az elmulás mindent legyőz,
Eljöttél hát hozzám megint,
Szomorú arcod rám tekint.
Találkozunk a sarkokon
S oly ismerős vagy, oly rokon,
Találkozunk künn a mezőn,
Panasztalan és könnyezően,
Ő ez a sárga ragyogás,
Nincs ily leverő semmi más.

Ezek a sárga levelek,
Mint a kis halott gyerekek,
Ezek a csonka, néma fák,
Akár az elhagyott anyák,
Égre emelik kezüket,
S nincsen remény: az ég süket.
Hová lett a vig nevetés?
Az ősz egy lassú temetés
S az ágak közt a fuvalom
Azt mondja: béke, nyugalom.

Ambrus Balázs.

MOZIKRÓNIKA

A rovatot vezeti: LEHRER ANDOR

A hivatalnok urak és az Izrael a filmen

AZ ÚJ ASTRA-FILMEK.

A *Színházi Élet* pünkösdi számában körkérdeés formájában megemlékeztünk az *Astra* filmgyár ezidei filmjeiről is. Akkor fölsoroltuk azt a 15—16 filmet, amelyet a vállalat ezidén ki fog hozni.

Azóta jó néhány hónap telt el és ez alatt az idő alatt az *Astra* szorgalmas munkával és művészi hozzáértéssel olyan filmeket hozott ki, amelyek dicsőségére szolgálhatnak a magyar filmiparnak. Eltérőleg a külföldi filmgyáraktól, amelyek inkább eredeti témákat dolgoznak föl a filmre, addig a magyar vállalatok és így első sorban az *Astra* is, jobbára színpadon játszott magyar és külföldi darabokat hoznak filmre.

A magyar közönség már ismeri a *Hivatalnok urakat*, az *Izraelt*, az *Egyenlőséget* és az *Asszonyfalót* a színpadról és úgy érzi mindenki, hogy ezeket a darabokat a vásznon is kell látni. Az *Astra* filmgyár e héten be is mutatta utóbbiakat a szakközönségnek és megállapíthatjuk, hogy mindenki csak a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a filmekről. Ezekén kívül bemutatták még a *Vörös kérdőjelet* (Csermelytől), az *Údvari levegőt*, a *Halálos csöndet*. A *Rang és mód* és a *Hivatalnok urak* sajtóbemutatója októberre maradt. A *Hivatalnok urakat* azonban láttuk a házi bemutatón. Ebben *Törzs Jenő* kitűnő és fölülmulhatatlan, mint a színpadon. „*Izrael*“ a színpadon is nagy hatást keltett annak idején, a filmen épen olyan szenzációs. *Barrey* színművének, az *Egyenlőségnek* hasonló kellemes fogadtatásban volt része.

Az *Astra* művészi személyzete közül elsőnek kell megemlítenünk *Mattyasovszky Ilonát*, aki az *Astra*-filmekben olyan óriási sikert aratott, amely méltóképen híressé teszi őt a külföldön is. A többi szereplők közül különösen ki kell emelnünk még *Andorffy Idát*, *Haraszthy Micit*, *Boyda Jucit*, *Horváth Paulát*, *Simon Marcsát*, a férfiak közül meg *Törzs*

Jenőt, *Balassa Jenőt*, *Körmendy Kálmánt*, *Latabár Árpádot*, *Szöke Sándort*, *Kürthy Györgyöt*, *Inke Rezsőt* és még sokat a jelesebb színészeink közül. A rendezés nehéz munkáját *Balogh Béla* és felesége, *Balogh Béláné* végezték, akik már eddig is bebizonyították, hogy egyike a legjobb magyar filmrendezőnek. Gondos és művészi munkájuk meglátszik minden egyes filmen. A filmek szcenáriumát *Falk Richard* írta a tőle megszokott rutinnal. A nagy sikerek fő érdeme emellett *Oláh Gyárfás Mihály* vezérigazgatóé, aki fáradságot nem kímélve és óriási áldozat mellett lehetővé tette az *Astra* mai jó hírnevének megalapozását.

A Corso Mozi műsora A kísértetek — Tom

Két nagyszabású darab bemutatásával kedveskedik ismét közönségének hétfőn a Corso. Az egyik bemutatásra kerülő darab a *Harry Piel* által rendezett négyfelvonásos detektívdráma, melynek címe *Tom*. A másik pedig *Ibsen* világhírű négyfelvonásos drámája, a *Kisértetek*. Mindkét darab bővelkedik a legizgalmasabb jelenetekben s a közönség alig tud majd betelni a két kiváló film szépségével. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

A *Timár Liza* rövidesen filmen kerül a közönség elé. A főszerepet *Andorffy Ida*, a Magyar Színház fiatal művésznője fogja játszani.

Karenin Anna lesz az első Varsányi Irén-film. A Hungária-filmgyár most készült el a darabbal, amelynek sajtóbemutatója legközelebb lesz.

Márkus Emilia legközelebbi filmalkítása a *Madame X* lesz, amely nemsokára kerül bemutatásra.

Üzenetek

M. S. zls., *Debrecen*. Sziveskedjék személyesen valamelyik filmgyárhoz fordulni és ha megfelel, illetve ha szolgálati beosztása lehetővé teszi a föllépését, szívesen igénybe veszik. — *Film*, *Bpest*. *B. Juci*, *Astra* filmgyár, *Lóth Ila*, *Star* filmgyár, *Góth Annie*, *Star* filmgyár. *M. G.* címe pedig *Kecskeméti-utca* 13. —

SZÉPSÉGÁPOLÁS

(A rovatvezető minden kérdésre válaszol.)

HAJÁPOLÁS.

(Folytatás.)

Különbséget kell tenni hajmosószer és hajviz között. Az előbbi a vízzel egy időben alkalmazzuk s az utóbbit a vízzel való mosás után. Nem ajánlatos a hajvizet a hajra mosás nélkül rákenni, mert ezzel a hajra szállt port, kormot mintegy odaragasztjuk a hajhoz. A hajviz használatát mindig előzze meg a haj lemosása tiszta vízzel. Persze, hogy valamely hajviz jó-e, hasznos-e, azt kiki a saját tapasztalatával döntheti el, mert az orvostól nem lehet kívánni, hogy a mai fejlett ipar mellett produkált ezer meg ezerféle hajvizről külön-külön véleménye legyen. Egy-két szert ki kell próbálni s a legjobbat alkalmazni.

ÜZENETEK

Sphinx. Használjon „Stella” haiszeszt. S ezzel mossa be minden nap a fejét s szemöldökét.

Kis kormos. A boka és csukló masszírozásával érheti el azok szép formáit. De ez vidéken nem igen érhető el, talán jó volna, ha egy hónapra feljönne Pestre. Előnyös volna, ha egyuttal táncolni is tanulna.

Cserebogár. Kivánságát teljesítettem.

„Színházi Élet”-imádó. Hajhullás ellen nehéz jó tanácsot adni, mert ennek sok oka lehet. Mindenestre hasznos, ha naponta valamely haiszeszszel bedörzsöli a fejét s hetenként egyszer megmossa szappanos vízzel. Esetleg, ha hozzá tud jutni, szappanszeszszel öblítse le néha a fejét s utána tiszta langyos vízzel.

Dóra. Irasson fel valami ismerős orvossal 2½% Jodkadmium-kenőcsöt s ezzel kenje be esténként az orrát. A télen ne használjon fátlyott, ha nedves hideg idő van.

Margit. Ha Pixavont nem tud szerezni, írja meg s fogok önnek egy receptet küldeni levélben, mely teljesen pótolja a Pixavont. S ezzel már feleltem is kérdésére. Az ön esetében a Pixavont ajánlom.

Szeretnék szép lenni. Olyan szert, amelyet kíván, nem tudok ajánlani. Az igazi gyógy-

mód az Elektrolysis volna, amit valami kozmetikai intézetben végeztesse el. A többi kérdésére a szerkesztői üzenetekben lesz a válasz.

Hulló haj. Mossa a haját meg szappanos vízzel s aztán minden nap „Tannibesul zsiros” nevű haiszeszszel. S csak fésülködnie bátran, hogy az a haj, ami meglazult, hadd jöjjön ki. Ujak fognak nőni. A hajviz egyuttal zsirossá is teszi majd a haját.

Lola. 1. Massage-zsal. Nem használnak. 2. Nincs. 3. Ártalmatlan nincs. 4. Ezt csak kezeléssel érheti el.

Éva bárónő. Ne akarion szebb lenni, mint amilyen, mert a leírásból ítéltek után meg lehet elégedve magával. Ne használjon semmi szert az arcára, hanem járjon sokat szabadban s mosakodjék hideg vízzel. Az említett puder nem ártalmas.

Kis cigány. 1. Mossa csak egyszerű esővízzel s szappannal s kenje be néha egy kevés diófaolajjal. 2. Mosdás után kenje be a kezét Kaloderma-erémmel. 3. Jó szer csak az elektromos eljárás.

Arvalányhaj. Használjon uira Schthyol-salcilt, s az az apró lyukacsok ellen timsós vízzel mossa néha az arcát.

Az első legnagyobb sikert ért magyar szín-
darab: a „János vitéz” c. 3 felvonásos daljáték, melyet Petőfi hasoncímű elbeszélő költeménye után Bakonyi Károly alkalmazott színpadra. Zenéjét Heltai Jenő verseire dr. Kacsóh Pongrác írta. Bemutató előadása 1904. nov. 18-án volt a Királyszínházban, ifj. Bokor József rendezésével. A főszereplők ezek voltak: Fedák Sári, Medgyaszay Vilma, Papp Mihály, Csatai Janka, Szamosi Elza és Németh József. 100-ik előadása 1905. febr. 17-én volt Stoll Károly főrendező rendezésével. A többi kor-
szakos dátumok ezek: 1905. jun. 10-én elérte a 200-ik előadást a következő év április 6-án volt a 300-ik előadása; ezután hosszabb szünet áll be a jubileumok sorozatában, egészen 1913. máj. 23-ig, amidőn újabb diadalhoz jutott: a 400-ik előadáshoz. Utoljára a Népoperában adta a Királyszínház együttese (1917. febr. febr. 11-én, délutáni előadásban) és pedig 465-ödször.

Szép csak úgy lesz, ha Négy színben kapható!

DIDO

Ara 5 kor

pudert és krémet használ

KÉRJE MINDENÜTT!

HALLÓ, MI UJSÁG?

A JÓZSEFVÁROSI KABARÉ (VIII., Szerdahelyi-u. 14. sz.) e heti műsora is zajos siker jegyében folyt le. Minden elismerést megérdemel a fiatal és tehetséges kis gárda igyekezete, mellyel a kérdés nehézségeivel megbirkóznak. A jövő hét műsorát Pártos Jenő „Alajos” című nagyszerű operettje dominálja.

UJ ZENEISKOLA. Ambiciózus fiatal művésznő vezetése alatt új magán zeneiskola nyílik meg Váci-utca 66. szám alatt. Az iskola iránya eltér a többi zeneiskoláéktól, vezetője, Seefranz Irén, nem tanárokat és művészeket akar nevelni, hanem muzsikális, a zenéhez értő közönséget. Az iskola célja megértetni a közönséggel, hogy a mai átlagos művészeknél nagyobb művészekre és a zene hanyatlásának megállítására nagyobb igényű zenészlelkű közönségre van szükség. Az iskola a legjobb tanerőket szerződtette. A dr. Kovács-féle módszer és az Orsz. m. kir. zeneakadémia tanterve szerint tanítanak. A növendékek előmeneteléről két jótékonycélu hangversenyen számolnak be, melyen minden növendéknek legalább egyszer szerepelni kell. Az évi tandíj 2000 korona és 100 korona a beiratási díj. Az

összeg három részletben fizetendő. Beiratások szeptember 3-tól délelőtt 10—1-ig és délután 4-től 6-ig tartanak. Az iskola iránt a legelőkelőbb körökben nagy érdeklődés mutatkozik.

A LIPÓTVÁROSI TOVÁBBKÉPZŐBEN a késő délutáni és az esti órákban 1918. október elejétől 1919. június elejéig a következő előadásokat fogják megtartani: *Kosztolányi Dezso* a magyar irodalomról, dr. *Mohácsi Jenő* német nyelven a modern német irodalomról, *Henri Aurel* francia nyelven a francia irodalomról, *D. Medvei Mária* a művészettörténetről, *Siklós Albert* a zeneelméletéről és zenetörténelemlről, dr. *Madzsar József* aktuális társadalmi problémákról. *Fechner Henry* igazgató. Beiratkozások: V., Falk Miksa-utca 13. Telefon 116—95.

FARAGÓ ÖDÖN szintársulata Brassóban. Több mint négy hónapos szezont tartott Faragó, nagy sikerek és változó műsorral. A szezont október 9-ig tart, — tekintettel az október 8-iki országos ünnepély miatt, amely napon diszeloadás lesz a színházban. A kassai szezont kezdete október 12-én lesz. E héten bemutatta a színház Verdi hatalmas operáját, az „Ernani”-t, Virányi Jenő karnagy betanításával. Osztatlan sikere volt *Sugár Frigyes*, *Ladislav József*, *Somló József*, *Schmidt Konstanciának* és a kitünően szervezett kórusnak.

Briliánsokat, gyöngyöket, ezüstöt, használt ékszereket mindenkinél drágábban vesz **Szekely Emil ékszerüzlete, Budapest, Király-utca 51. szám.** Teréz-templommal szemben. — **Cimre tessék figyelni!** — Telefon **József 115—35**

Holzer

*sz. kir. udvari és kamarai mélt. dívatkása
Budapesti, Kossuth-Lajos-u. 2.*

SZÜCSMESTER

szőrmét fest. BORDI F. IMRE VI., Ó-utca 11.

NÁDAS MARGIT, a breslauer operaház nője, művésziskolája szeptember hó 15-én nyílt meg. — II., Toldy Ferenc-u. 41.

HAJSZALAKAT

végleg utónym nélkül villanykezeléssel, arcfoltok szepülő és szemüles végleges eltávolítása, archámlasztó, Pattanás, szepülő fehéritő krém és puder. Diszkrét vidéki szétküldés. Tanítványok felvételnék. **Buchholtz Nővérek „Rosalie”** kozmetika intézet Budapest, Király-utca 51., I. 9.

PINTÉR ESZTER

női divatterme, V., Bálvány-u. 16. I.

Traum Jakabné MANIKÜR-HÖLGYFODRÁSZ

Budapest, VII., Dohány-u. 1.

NAGY MIHALY

DROGERIÁJA, Budapest, V., Váci-ut 4.

Telefon: 160-96.

Szappanok, illatszerek, kőszerek, háztartási cikkek legelőkelőbb bevásárlási forrása. — Ruhafesték minden színben kapható.

Dr. Müller kir. tanácsos

Szanatóriuma Tátraháza

Télen át is nyitva!!

Légzőszervi
betegek részére!

Péntek, szombaton Faragó igazgató művészi rendezésében színe került Szomoró „II. József császár”-a. Az előadás a legszigorubb művészi kritikát megbír — a darab mély nyomokat hagyott a közönség lelkében — nagy sikere volt. A címszerepet Faragó igazgató megrázó drámai erővel és lendülettel játszotta. A pápa meleg alakját Vincze Mihály, Kaunitzot Szántó Jenő, Eleonorát Farkas Ida, a magyarokat Gáspár László, Arkosy Vilmos, Teleky Sándor, Bérczi Gyula játszották nagy-szerűen.

AZ ELSŐ OPERAELODÁS SZATMÁRON. Kovács Imre, a szatmári színház új igazgatója, az operaelőadások meghonosítását tűzte ki célul, bemutatónak a „Traviatá”-t hozta színe szenzációs sikerrel, a vidéki előadások nivóján felül emelkedő előadásban. A zsufolt ház zajos ünneplésben részesítette a színház állandó vendégeit, Babits Vilmost, Szántó Gáspárt, Kertész Vilmost, valamint a színház kiváló karnagyát, Donáth Lajost, a társulat tagjaival együtt. Ugy a közönség, mint a sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a fiatal igazgató áldozatkészségéről, aki a mai nehéz viszonyokat leküzdve, ilyen kivételes művészi élvezetben részesítette a közönséget. Kovács Imre színiigazgató programjához hiven magyar darabbal, Szigethy József

elévülhetetlen társadalmi színművével, a „Rang és mód”-dal kezdte meg drámai előadásait. Az összevágó előadás és stílusos rendezés, mely az igazgató érdeme, nagy sikert hozott az együttesnek. A színiigazgató régi magyar klasszikusok felelevenítését tervezi.

SOHA TALALÓBB elnevezést nem találhattak ki, mint az „Otthon” táncintézetét. Gyönyörűen berendezett termeiben igazán mindenki otthon érzi magát s ami a mai világban ritkaság, férfiakban nincs hiány. Immár második tanfolyama kezdődik október 1-én, melyre tudunkkal csak korlátozott számban vesznek fel növendékeket. Gyermekeknek délutáni tanfolyam. Beiratkozás naponta 6 óráig a Tóháza-ut 68.

Operett kották

a „Színházi Élet” boltjában:

- Tul a nagy Krivánon 2 füzet ára K 10.—
Médi 2 füzet ára K 10.—
Hejehuja báró 3 füzet ára ... K 13.60
Pillangó főhadnagy 3 füzet ára K 15.—

ASZINHÁZI ÉLET

hangverseny
és vendégszereplési irodája

új helyiségében, VII. kerület, Erzsébet-körut 29 szám alatt, telefon 9-48

**szepember 15-én
megnyílt!!**

Vidéki hangverseny, kabaré és mulatságok rendezései a vendégszereplési, minden budapesti előadás iránti kérdéskódések a hangversenyirodához intézendők. ::

TELEFON : 9-48.

Háztalig főzhet CARBONIN
habzóporral utasítá-
sunk szerint

PIPERESZAPPANT

1 1/2 kilóhoz
Carbonin és illatosít,
olaj K 7.- HONVED-drogéria Attila-körut 2

Lisztés József szücsmester

Budapest, IV.
Váci-utca 46.

Ajánlja saját műhelyében készült, da-
sán felszerelt kész szőrmeáru-
raktárát. Mindennemű szőrmeáruk és toll
ruhák nyári gondozására elfogadtatunk.

Berlini Kozmetikai Intézet Haj-
szál-
eltávolítása véglegesen villámmal. Hámlasztó-
kúra, szepplő, szőnyöles eltávolítása. „Marian” sző-
vesztő, kebel-krém, archámlasztó a 15 K. Tanít-
ványok felvételnek. Telefon : József 49-51.
Neiffmann Marian Budapest, VII., József-körut 43.

Derdiedas arckrémek, pouderek, szap-
pan és a csodás hatású
Decolletage puder riz mindenütt kaphatók.

Főraktár: Székely Vilmos Budapest VIII.,
Rökk Szilárd-u. 10. Telefon József 25-37.

SEEFRANTZ IRÉN okleveles zenetanárnő
ZENE-ISKOLÁJA
IV., Váci-utca 66. sz.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr. Flesch
o B.-féle eredeti, törvényesen védett o

SKABOFORM-KENŐCS

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Próbátégely 3 kor., nagy
tégely 5 kor., családi adag 5 kor. Budapesten kapható:
Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. szám.
Vidékre megrendelési cím: Dr. Flesch B. Korona-gyógy-
szertára, Győr. — „Skaboform”-védjegyre ügyeljünk!

László és Fekete

az ország legnagyobb divatkele-áruháza
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 14-16.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

(E rovatban készséggel adunk felvilágosítást 5 színházi vonatkozású kérdésre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza és azok megőrzésére nem vállalkozunk.)

Pont-front. 1. Nem közölhető. 2. Előfizetése szept. 30-án jár le. — **S. Ilonka, Arad.** 1. Rajna-néven többen vannak. 2. 1885. május 11-én született és egyben a földije, miután ő is aradi. 3. Elvált. 4. Még nincs elnevezve.

N. J. 1. Pihenőre van szüksége, azért nem kapott szerepet. 2. Damjanich-u. 41. 3. Későbbé hinnők. 4. Gyöngyvirág. 5. Abbazia. — **S. L., Losonc.** 1. Már két év óta nincs a lapnál. 2. Orsz. Színészegyesület, VIII., Baross-tér 9. — **Imádom őt.** Lábass Juci két év óta megszakítás nélkül vett részt a színház előadásáiban. A művész nő Susákra ment üdülni és amikor visszatér, ismét részt vesz a Király-színház első ujdonságának, Bakonyi Károly és Szirmai Albert „Gróf Rinaldó” című új operettjének előkészületeiben. Távolléte alatt Bálint Erna helyettesíti a próbákon.

Hü olvasó. Kosáry Emmy házassága 1909. dec. 22-én volt. — **Vágy.** 1. 25 éves korig veszik fel, de tekintve a háborút, esetleg kivé-

telt is tesz a színészegyesület felvételi-bizottsága. 2. Ha nagykoru, akkor fölösleges, ha pedig kiskoru, akkor gyámja beleegyezése szükséges. 3. Havi 200 K. 4. A drámai szakon évi 200 K; az énekes szakon évi 300 K, amely összegek havi 20, illetve 30 koronás részletekben fizethetők. — **O. J., Temesvár.** Igen. — **Zsóka.** 1. Még nincs döntés. 2. Vidéken. 3. Izt.

Hannerl. 1. 1899-ben született. 2. Szüleinél. — **Ujonc.** 1. A kérdéget színésziskolában a következő tantárgyakat adják elő: művelődéstörténet, a magyar irodalom és színészet története, irálytan, színészet elmélete, jelmeztan, zeneelmélet, táncelmélet, maszkirozástán; továbbá: színpadi gyakorlat, ének, tánc és illem, kard és vítör-vívás, végül színpadi maszkirozás. A második év tanfolyamán tanítanak még: dramaturgiát, lélektant és esztetikát. 2. A növendékek egyttal kötelesek a Vigszínház színpadán némaszerepekben, karban, énekes és beszélő szerepekben minden díj nélkül fellépni, illetőleg a próbákon és előadásokban közreműködni. — **Dr. M. L.** A színésziskolát együtt járták, ott ismerkedtek meg, onnan együtt szerződtek vidékre és így jutottak el a házasság révébe.

B. L., Petrozsény. Szavalni kell, vagy szereprészleteket előadni. 2. Bármely színészis-

ULLMANN JÓZSEF

mellfűzők, különlegességek műterme

Telefon 171-83

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28

Hajszalakat

végleg eltávolít „KLARISS” Bach és Kürtössy kozmetikai intézete Mindennemű szépséghibák kezelésé, szepőeltávolítás, ráncok kisimítása, aragözölés és aromaszás jutányos bérletben. Budapest, VI., Almassy-utca 3 sz.

SZABÓ LILI

ELŐKELŐ KOZMETIKAI HÖLGYFODRÁSZ. manikür Andrásy ut 36, Párisi Nagy Áruházal szombe

AZ ÉMBER

GONDÓR FERENC-POLITIKAI HETILAPJA • MEGJELENIK MINDEN KEDDEN OKTÓBER HÓ 1. TOL

Egyes szám ára 80 fillér. Egész évre 40 K, félévre 20 K. Kiadóhivatal: Izabella-u. 66.

Lenváson puha gallér, elegáns, hűsít, házilag mosható!

Nyakkendőház

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 14. Fiók: IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-palota) Árjegyzéket 20 f. bélyegért küldünk.

kolába lehet beiratkozni. — *K. I., Szalmár.* A művésznő személyes ügye, esetleg ő megmondja. — *H. Ella.* 1. Százával kapjuk az ilyen leveleket, — határozott feleletet persze nem adhatunk; annyi bizonyos, hogy a színipálya ma már biztos kenyeret adó pálya és hogy nem protekció a mérvadó, hanem a kétségbevonhatatlan *tehetség*; ha ezt felismerik önmé, határozottan fog boldogulni. 2. Forduljon Rózsahegy Kálmánhoz; címe VIII., Népszínház-u. 22., ott megmondják majd a részleteket is. — *K. M. Marjai* Ödön képét Székely Aladár műterme készítette.

Négyesfogat. 1. Izr. 2. Berkovicsné. 3. 39. 4. Nem. — *G. né rajongó.* 1. Igen, férje: Jónás Dezső, Máv. titkár. 2. 39. — *Doktorné.* 1. Szépségápolás-rovatban felelünk. 2., 4. Ott megtudható. 3. Bármikor. — *Fecske.* Csak rajta! Meg kell próbálkozni valamelyik filmvállalatnál. — *Ny. Albertné, Berettyóujfalu.* A *Színházi Élet* kiadóhivatala már megtette erre vonatkozó ajánlatát. — *N. Lucy, Arad.* 1. Az ismertebb művésznők egyike. 2. Dán Norbert, Olt Arisztid, Boyd Juci stb. 3., 4. Összesen 90.000 K. 5. 20.000 K. — *N. Ella.* 1. Mindnyájan katolikusok. 2. Izr. 3. Igen.

S. Kató. 1. 16-tól. 2. 2—3 évig. 3. Színészi képesség, tehát: plasztikus testtartás, kifejező arcjáték, megnyerő megjelenés és általában az

egyéniség művészi hivatottsága. — *D. Magda.* Készséggel megbíraljuk, de a kéziratot csak bélyeg ellenében küldjük vissza. — *Siry.* Nem jelent meg, — a kabaré igazgatóságánál megszereshető. — *Romeo.* 1. Ha működésében nem akadályozza, akkor lehet. 2. Az utóbbi praktikusabb. 3. Csak magánszínésziskolába. 4. Feltétlen tehetség és nagy szorgalom.

T. Elekné. 1. 3 éve. 2. Szintén. 3. Földvári József. 4. Igen. — *Nagy Böske.* 1. Star filmgyár. 2., 3. Majd megírjuk. — *P. Róbert hadnagy, Feldspital 911.* Ha jó, szívesen közöljük. — *P. V., Ungvár.* Várkonyi Mihály 1891. március 31-én született, Kiszvárdán. Iskolát ugyanott végezte, az érettségét Kassán tette le. A Színészakadémiára 1908. szeptemberben iratkozott, hova 3 évig járt és 1911. márciusában a kapott diploma alapján lépett a színipályára. Élőbb Kolozsvárra kapott meghívást, dr. Janovics Jenő színingazgatóhoz, hol ugyanaz év október 3-án volt az első fellépése a „Kaméliás hölgy“ című színmű Armand szerepében. — *K. Ilonka.* 1. Jellemszerepeket játszik. 2. 38. 3. Rk. 4. Nem színésznő.

Kelemen. 1. Rákóczi-tér 16. 2. Teréz-körút 31.

A szerkesztésért felelős: INCZE SÁNDOR

Külföldi parfümök

Ajánlok legfinomabb parfümöket dekánként: Cour de Jeanette Chevalier d'Orsay, Quelques fleurs, Ambra Antique, Batschari, Lorigan 12.—K. Róza bonafide, Hygiea Chypre, Thule, Vadamecum, Sereissima, Kairói márvirag, Ibolya, Ideál, Khasana, Isola bella, Lorna, Buvardia, Orgona, Gyöngyvirág, Akacia, Orchidea partimüt 7.—K-ért dekánként, utánvétellel. — Gyártelep: Hyvarjon & Comp. Egyedül szétküldési hely: Gross Antal kivitelű háza, Budapest, VIII. kerület, József-körút 23. szám.

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Levélbélyegek a legnagyobb ritkaságok! Állandóan óriási választékban PAPP HEINZ bélyegüzletében, Budapest, Semmelweis-u. 7.

INGYEN HARISNYA

nem létezik, de 3 darab rossz harisnyából 1 pár jó harisnyát 1.80 koronáért készít a

Terézvárosi harisnyajavító

VI., Király-u. 80. Királyszínházzal szemben Selymharisnyák javítása! — Vidékre is

BENEDEK FRIDA FÜZŐTERMEI

Király-u. 93. Damjanich-u. 18.

Gulyás Pál főúri cipész Budapest, IV., Kaplony-u. 3.

Gróf Andrássy-palota

Budapest, Koronaherceg-u. 10. IU. Calvin-tér

ELSNER

női divat nagyruháza

Fiókküzetek: Rákóczi-ut32, II. Buda, Fő-u. 52

SZÉP LESZ

az arcbőre, fiatalos úde báját kölcsönöz, minden arctisztatlanságot, szeplőt májfoltot, orrvörösséget, □ nyomtalanul elmulaszt az □

Aranyvirág Krém

Próbátégely 7.— korona
Nagy tégely 10.— korona
Hozzávaló szappan 5.80 korona
Aranyvirág puder . 5.— korona

Egyedül kapható a készítőnél

GERŐ SÁNDOR gyógyszer-tárában NAGYKÖRÖS 137

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)

Budapest, VIII., Baross-utca 85

Fiókok: II., Fő-u. 27, IV., Bskút-u. 6 és Keoskeméti-u. 14, VI., Andrássy-ut16, Teréz-körút 39, V., Harmincad-u. 4, VIII., József-körút

A főváros első és legrégebbi csipkeszállító, vegyész-füfő és kelmefestő gyári infézete

SZINHÁZI KÉPREJTVÉNY

Rejtvényünk megfejtői között három díjat sorsolunk ki.

I. díj: Egy magyar író színműve (E héten

Molnár Ferenc: „Uri divat“ című művét sorsoljuk ki.)

II. díj: Egy művészi arckép. (E héten Fedák Sári fényképét sorsoljuk ki.)

III. díj: Egy kotta.

A Színházi Élet 37. számában közölt rejtvény megfejtése: A korzó szépe. Helyesen megfejtették 412-en. Bródy Sándor „Szerető“ című művét Dávid Szerén, Lázár-u. 20., II. emelet, Wirth Sári fényképét Berend József, Wesselényi-utca 47. és a kottát Koczka István, Erzsébet-körut 39. nyerte el.

BOKOR SZIDY NŐI KALAP ÜZLETE

Budapest, Régi posta-u. 11 (Váci-u. mellett)

Belvárosi női fodrászterem

IV. ker., Váci-utca 27-29. szám
Piaristák épülete
Telefon: 88-68

S zépségápolás, művészes hajmunkák

LEGÉRDEKESEBB KÖNYVEK

kaphatók a Színházi Élet boltjában, Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 29. szám. — Portó egy könyvnél 50 fillér, több könyvnél 80 fillér.

	K	
Török Gyula: Porban, regény, 2 kötet —	13.20	
— — A zöldköves gyűrű, Biedermayer-regény — — — — —	13.20	
— — Szerelmes szívünk, elbeszélések —	5.50	
Erdős Renée: Norina, regény — — —	7.70	
Kafka Margit: Színek és évek, regény —	6.60	
— — Állomások, regény — — — — —	11.—	
Szép Ernő: Kenyér — — — — —	5.50	
Mikszáth Kálmén: Tudós írások — — —	8.80	
— — A tót atyafiak. A jó palócok —	5.50	
Déryné naplója: Egy színésznő élettörténete 3 kötetben — — — — —	20.—	
Gr. Vay Sándor: Pestmegyei históriák —	4.40	
Zapolska Gabriella: A rendőrfőnök, reg. —	11.—	

Fenti árakban a 10 százalékos könyvkereskedői drágasági pótlék bennfoglaltatik.

Énektanfolyam egész napon át, előadás feltételek mellett. **Ladányiné énektanárnő,** Baross-utca 75. Telefon: József 69-14.

Oksó a selyemkabát

és selyemharisnya javítása, mert csak néhány koronába kerül

„Terézvárosi harisnyajavító“ Budapest, VI., Király-utca 80. szám (Király színházzal szemben)

MEGJELENT! VEÉR IMRE:

LYGÉIA

MÁSODIK KÖTETE!

Első kötet, harmadik kiadás ... 6 kor.
Második kötet, első kiadás ... 8 kor.
Két kötet ... 12 kor.
Megrendelhető a „Színházi Élet“ kiadóhivatalában Erzsébet-körut 29. szám

Megnyílik!! **manikűr, hajápolás és kozmetikai intézete**
Október hónapban Kís Irén
IV. ker., Veres Pálné-utca 7. szám

Wollák Mariska táncintézete
IV. ker., Irányi-utca 17. sz. (A „Baskör“ helyiségében.)

Minden könyv megrendelhető a „Színházi Élet“ kiadóhivatalában, Erzsébet-körut 29.

HÖLGYFODRÁSZ-TEREM

Fejmosás, oncololás, fésüléssel együtt:
K 3.—. Erős oncolás fésüléssel együtt:
K 2.—. Manikűr. — Ráday-utca 8. szám.

SZÍNHÁZI ÉLET

SZÉKELY
ALADÁR
BUDAPEST

Bánky Judit

